



Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository



Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

5087

1879

52(059)

h-79

12002

ՕՐԱՅՈՅՑ

ԵՒ

ԳՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԻՔ ՕԴՈՑ

1879

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՅԻ

Հանդերձ կարելուք յաւելչուաւ
ծոյժ օգտակար գիտելչեաց



ՅՕՐԻՆԵԱԼ

ՅԵՐԵՄԻԱ ՔԱԶԱՆԱՅԻ ԻԱԳԻԻԳԻ



Կ. ՊՕԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Յ. ԳԱՎԱՅԵԱՆ

665

2 (059)

5-79
ՕՐԱՅՈՅՑ

ԵՆ

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ՕՂՈՑ

1879

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԵՆ

ԲՈՒՆ ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՀԱՅՈՑ

4371

ԵՆ ՏՕՄԱՐԱԿԱՆ ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ԱԶԳԻՄ

ՈՑԻԸ-ՄՅԶԳ



ՅՕՐԻՆՅԱԼ

ՅԵՐԵՄԻԱ ՔԱՀԱՆԱՅԻ ԽԱՍԳԻՒՂԻ



Կ. ՊՕԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Տ. ԳԱՎԱՅԵԱՆ

ՀԱՄԱՌՕՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

Օ.	Օր ամսոյն
Լ. Լ.	Լատինացոց :
Տ. Տ.	Տանկաց :
Գ.	Գարմ :
Խ.	Խորէլէզ :
Յ.	Յունաց :
Տ.՝	Ըստ տօմարիս մերոյ :
Յ.՝	Ըստ յայտնաւորաց :
Ա.	Ազարիայի :
Հր.	Հրէից :
⊙	Արեգակն :
Ծ. Լ. ⊙	Ծնունդ Լուսնի :
Ա. Գ. ⊙	Առաջին քառորդ Լուսնի :
Լ. Լ. ⊙	Լրումն Լուսնի :
Վ. Գ. ⊙	Վերջին քառորդ Լուսնի :
Ա. Ծ.	Ծագումն Արեւու :
Կ. Թ.	Կէս Օր եւ Կէս Գիշեր :
Ե. Տ.	Երկայնութիւն Տունջեան

ԿՈՏՏԵՆԿՆՈՒԳՕԼՍՈՅ

Լայն աշխարհ. 40. 00'. 16". Հէ. :
 Երկա. ի Փարիզէ 26. 38'. 50". Ա. Է. :
 Եւ ժամրն հաշուին ի 24. սկսեալ
 յետ մտիցն արեւու :

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՏՕՆՔ
 ԵՒ ՄԻՋՈՅՔ ՆՈՅՆՆ

Օ. Ծ. Գ. Ե. Կ. Ն.	ՇԲ.
Միջոց ուտիք ատուրք	16
Առաջաւորաց բարն.	Յ. 21
Սուրբ Յարգիս	» 27
Օր Տեառնքնդառաց	Գ. 2
Բուն բարեկենդան	Փե. 11
Օր Աւետման	ՇԲ.
ՁԱՏԻՆ	Ա. 1
Երեւման Խաչ	» 29
Համբարձումն	Մ. 10
Հոգեգալուստ	» 20
Բարեկենդան Լուսա.	Յ. 10
Ս. Գրիգոր Լուսա.	» 16
Բարեկենդան Վարդա.	Յ. 1
Վ ԱՐԳԱՎԱՌ	» 8
Միջոց շաբաձք պահօր	Հէ. 5
Բարեկ. Աստուածամնի	Օ. 12
ԱՍՏՈՒԵՅՄՆԻՆ	» 12
Միջոց շաբաձք պահօր	Հէ. 9
Բարեկենդան Ս. Խաչի	Սե. 9
ԽՍԶՎԻՐԱՅ	» 16
Վ արագայ Խաչ	» 30
Միջոց ուտիք շաբաձք	Ս. 2
Գիտ Խաչ	Հ. 28
Հրեշտակապետաց	Ն. 10

37914-67

57419-66.7.

Յիսնակաց բարեկեն.	Ն-տ-է.	18
Ս. Յակոբայ բարեկեն.	Գ-է-է.	9
Ս. Յակոբ	"	15
Օր բարեկ. Ծննդեան	Շ-է.	

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԱԻՈՒՐՔ ՏԱՃԿԱՅ

Աւերը էրպային	Յ-է.	17	Սէ-է-է	Կ
Էվկէլի խամսիյն	"	18	"	Ա
Ճէմրէի էվկէլ	Փ-է-է.	7	"	ԸԱ
Ճէմրէի սանի	"	14	Բ-է. է-է.	Ց
Ճէմրէի սալիս	"	21	"	ԿԿ
Մէվուտ	"	21	"	ԿԿ
Պէրտիլ աճիւզ	"	24	"	ԿԵ
Ախըրը խամսիյն	Մ-է-է.	8	"	ԸԿ
Նէվրուզ	"	9	"	ԸԱ
Խրտրէլէզ	Ա-է-է.	23	Ճ-է. է-է.	ԿԵ
Միրած կէճէսի	Յ-է-է.	3	"	ԸԿ
Իւզ այլար	"	7	Բ-է-է-է.	Կ
Ամառնամուտ	"	10	"	Հ
Էվկէլի էյա. պիր.	Յ-է-է.	17	Շ-է-է-է.	ԿԿ
Ախըրը էյա. պիր.	"	24	"	ԿԱ
Պէրած կէճէսի	"	21	"	ԿԵ
Գատր կէճէսի	Օ-է-է.	31	Բ-է-է-է.	ԸԿ
Բամսզան պայր.	Ս-է-է.	4	"	Կ
Կիւզ այլար	"	11	Շ-է-է-է.	Կ
Գարսմ	Հ-է-է.	26	Չ-է-է-է.	ԸԸ
Գուրպան պայր.	Ն-է-է.	11	Չ-է-է-է.	Կ
Չէմրէրի	Գ-է-է.	10	Մ-է-է-է.	Կ

ԱՄՍԱՄՈՒՏՔ ՏԱՃԿԱՅ

Ուէֆեր	Յ-է-է-է-է.	11
Բէպիլ էվկէլ	Փ-է-է-է-է.	10
Բէպիլ ախըր	Մ-է-է.	11
Ճէմսզիլ էվկէլ	Ա-է-է.	9
Ճէմսզիլ ախըր	Մ-է-է.	9
Բէճէլ	Յ-է-է-է.	7
Շապան	Յ-է-է-է.	7
Բամսզան	Օ-է-է-է.	5
Շէվկալ	Ս-է-է-է-է-է.	4
Չիլզատէ	Հ-է-է-է-է-է.	3
Չիլհիճճէ	Ն-է-է-է-է-է.	2
Մուհարրէմ ԿԱՎ	Գ-է-է-է-է-է-է.	1
Սէֆեր	Գ-է-է-է-է-է-է.	31



Յայտմ ամի խոսարի աթեզակն
 'ի յուլիսի 6, տեսանելի :

ԱՒՈՒՐՔ ՏՕՆԱԽՄՔՈՒԹԵԱՆ
ԵԿԵՂԵՑՆԱՑ ՄԱՅՐԱՒԱՐԱՔԻՍ
ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՑ ԳԻՒՂՕՐԷՒՅՑ

Փեռք. 8 Սրբոց վարդանանց զօրավարաց Ֆէրրի գիւղ։
 Առէւ. 1 Ս. Յարութիւն։ ի թի արքունի նաւատեղեաց եւ ի Բերայ. եւ ի Գուսգարու։
 " 15 Ս. Ատեփան։ ի Խասգիւղ։
 " 29 Երեւմ. Խաչ։ ի Գուրուէէջմ։
 Մայի. 10 Ս. Փրկիչ։ յԱզգ Հիւանդա։
 " 20 Ամենասուրբ Երրորդութիւն։ ի Բերայ։
 " 27 Ս. Եղիա։ յԵյիպ. Պէկրօզ։
 " 28 Ս. Հովհաննէ կոյս։ ի Պէտլիւր տէրէ։
 " 31 Ս. Յովհաննէս կարապետ. ի Ատէնիա։
 Յն. 2 3 Են ի վիրապէն Ս. Լուսաւորչին։ ի Գուզկունճուր եւ ի Գերեզման Բերայի։
 16 " 17 Գիւտ նշխարաց Ս. Լուսաւորչին. ի Ղարաթիւս եւ ի Գընալը կղզին։
 " 19 Սրբ. Երից Մնկց. յԷմիրկէ։
 " 24 Գիւտ Տփոյ Ս. Աճաճնի։ յԵնի գիւղ եւ յԵյիպ։

Յն. 1 Սրբ. Աւարեղոց։ ի Գանտ։
 " 8 Ս. Կարապետ։ յԻւսկիւտ։
 " 14 15 Ս. Սանդուխտ։ ի Հիւար։
 Օգոս. 12 վ Երափոխ. Ս. Ատուած. ի Գուսգար. յԱյի Եօրկի յԱզատը Վրիտոս Սազաւոր. ի Գատր գիւղ եւ Ս. Նշան. յԱլէմտաղ։
 " 19 Ը. օր վ Եր. յՕրթագիւղ։
 " 26 Գիւտ Գօւորչ. Պէշիկթաշ։
 Սեպտ. 8 Ծնունդ Ս. Ատուածածնի. ի Մախքր գիւղ։
 " 16 Խաչվերաց։ յԻւսկիւտար. եւ Ս. Նշան. Գարթալ։
 " 29 30 Ս. Գէորգ. Սամաթիա։
 Հն. 20 21 Ս. Յով. աւետարնչ. ի Նարը գաբ. եւ ի Ալտիկ բաշա։
 Նոյեմ. 1 Ս. Յովհանն Ոսկեբերան. ի Գարակէճօրիկ։
 " 10 11 Ս. Հրեշտակապ. Պալատ։
 Դեկտ. 1 Ս. Թաղէոս եւ Բարդուղիմէոս։ յԵնիգարու։
 " 8 9 Ս. Նիկողոս ի Թօրգարու։
 " 15 16 Ս. Յակոբ. ի Գարաբաշա եւ յԱլտիգուլէ։
 " 25 Ս. Ատեփան. Ս. յիսթէֆան. Ս. Յակոբ առարեալ. Ալթը սէնաէր։

ՏԱՐԵՎԱՐԸ ԾՆՆԵԱՆ

ԵՒ ԳԱԼԱՎԱԼՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱՅ

ԵՒ ԹԱԳԱՆՈՐԱՅ

- 3--24 6) Տարեդարձ Գահ. Կայսեր
Հիւսիսային Կերմանիոյ :
- " 28 Տարեդարձ Ծննդ. Տ. Կեր-
սէսի բարձրաշնորհ Պատ-
րիարքի Կ. Պօլսոյ :
- Փեռք 18 Տարեդարձ Գահ. Կայսեր
Ռուսիոյ :
- " 26 Տարեդարձ Գահ. Թագա-
ւորին Պալիէրայի :
- Մ--77 2 Տարեդարձ Ծննդ. Թագա-
ւորին Իտալիոյ :
- " 5 Տարեդարձ Գահ. Թագա-
ւորին Իտալիոյ :
- " 5 Տարեդարձ Գահ. Թագա-
ւորին Հոլանտայի :
- " 10 Տարեդարձ Ծննդ. Կայսեր
Կերմանիոյ :
- " 26 Տարեդարձ Գահ. Փեմբրո
ք. Կայսեր Պրագլիիոյ :
- " 27 Տարեդարձ Ծննդ. Թագա-
ւորին Տանիմարգայի :
- " 28 Տարեդարձ Ծննդ. Թա-
գաւորին Պէլճիգայի :
- Առեւ 17 Տար. Ծնն. Կայս. Ռուսիոյ :

- Առեւ 21 Տարեդ. Ծնն. Թագաւորին
Շուէտի եւ Կորվէկիոյ :
- " 26 Տարն. ընտրումն. ի Պատ-
րիարքութեան Կ. Պօլսոյ
Տ. Կերսիսի բարձրաշն-
որհ Ս. Արքեպիսկոպի :
- Մ--77 12 Տարեդարձ Ծնն. Թագուհ
ւոյն Անգլիոյ :
- " 24 Տարեդ. հատուտութեան
Ազգ. Կահմանադրումն. :
- " 25 Տարեդ. Գահ. Թագաւո-
րին Յունաստանի :
- " 25 Տարե. Գահ. նախագահին
հանրապ. Գաղղիոյ :
- Յ--24 8 Տարեդարձ Գահա. Թա-
գուհւոյն Անգլիոյ :
- " 22 Տարեդա. անկախութեան
Միացեալ Կահանգապ Ա.
մերիկայի :
- " 26 Տարն. Գահ. Թագաւորին
Շուէտի եւ Կորվէկիոյ :
- Յ--24 5 Տար Ծնն. Տ. Տ. Կէորգայ
Գ. վեհշնորհ Կանուղի-
կոսի աննայն Հայոց :
- " 6 Տարն. Թագաւորութեանն
Կայսեր Պրագլիիոյ :
- " 23 Տար. Ծնն. Սուլ. Համիտ ք.
Կայսեր Թուրքիոյ :

- 0:-- 6 Տարեղա. Ծննդ. Կայսեր
 Աւարիոյ :
 " 13 Տարե. Ծնն. Թագաւորու
 թեանն Պափիէրայի :
 " 19 Տարեղ. Գահա. Սուլթան
 Համիտխան Բ. վեհափ.
 Կայսեր Թուրքիոյ :
 " 23 Տարեղ. հաստատութեան
 Հանրապետ. Գաղղիոյ :
 " 30 Տօն անուանն Աղէքսան-
 դրը Կայսեր Ռուսիոյ :
 Ս:-- 10 Տարե. Գահ. Թագաւորյն
 Շուէտի եւ Դորվէկիոյ :
 " 17 Տարե. Ընտրում. Տ.Տ Գէ-
 որգայ Գ. վեհ. Կամոլի-
 կոսի ամենայն Հայոց :
 Հ:-- 19 Տարե. Ծննդ. Թագաւորին
 Փորթուգալի :
 " 30 Տարե. Գահ. Թագաւորին
 Փորթուգալի :
 Ն:-- 3 Տարեղ. Գահ. Թագաւո-
 րին Տանիմարգայի :
 " 20 Տարեղա. Գահա. Կայսեր
 Աւարիոյ :
 " 28 Տարե. Գահ. Թագաւորին
 Պէլճիգայի :
 Դ:-- 12 Տարեղ. Ծննդ. Թագաւո-
 րին Յունաստանի :



ՄԵՐ ՆԻ ԼԱՅՍ

Ո՛ր մահացուաց յայս դժոյիս 'ի կա-
յան ,
Քանի՞ արեւոյ յուշեն ջուշեցս
մանկական .
Երբ ջանկեցծիկն յիշեմ տխուր
Քերթօցին ,
Ըջիուշ հառաջ մշտամբմուռնջ կի-
թարին :
Հայ, է՞ր թօցուս անյիշատակ յԱն-
ցեշոյն,
Խորենացուոյն ջաջի սրբանս 'ի նը-
կուն .
Ըջիուռնն ասեմ դասն հառաջօջբ
ծրարեաց,
Կամ հրեաւանգ ջոցրոց բնարն
մշտահար :
Վա՛՛շ, դեռ ծրփառ յատեշու թեան
'ի ծոցակ,
Պար եւ ջջբեւ առնուն դատիրբ
եւ խարկանբ .
Նախանձն աւեր գործէ 'ի բեշ
չար եւ յար,
Մինջ հըրաշս կերտէ աշշուր ջու-
տոյ դար :

Լ	Օ	ՄԱՐՏ	Տ	Գ
10	26	ԲԶ. ԴՅ. ԺԵ. օր մեծ պից :	17	152
		ՀԻ. Բ. օր պարտ :		
11	27	ԳԶ. ԴԷ. ԺԶ. օր մեծ պից :	18	150
12	28	ԴԶ. ԴԸ. ԺԷ. օր մեծ պից :	19	157



ՄԱՐՏ

ՏՃ. ՆՈՍ ՄԱՐՏ

13	1	ԵԶ. ԴԹ. ԺԸ. օր մեծ պից :	5.	157
14	2	ՈՒՐ. ԲՅ. ԺԹ. օր մեծ պից :	5A	15A
15	3	ՇՐ. ԲԷ. Ի. օր մեծ պից :	55	159

Արյն Յովհաննու Երուսաղեմայ հայրապետին, և սրբոց վարդապետացն մերոց Յովհաննու Օմնեցոյն, Յովհաննու Արամեցոյն, և Գրիգորի Տամեւացոյն : ՏՃ. ՎԷՐԷ յԵՐԵՄԻԱՅ :

Շ ՎԷ Ք. Ժ. 10. Բ. 52 :
ԻՍԻԴՈՐ ԵՂՆՈՐ :

Լ	Օ	ՐԷՊԵՒԼ ԷՎՎԵԼ	Տ	Գ
16	4	ՁԿԻՐ. Գ. Գ. Քառասնորդական պից, ՏԵԷԷԷ :	55	15.
17	5	ԲԶ. ԳԷ. ԻԲ. օր մեծ պից :	52	15A
18	6	ԳԶ. ԴԸ. ԻԳ. օր մեծ պից :	50	155
19	7	ԴԶ. ԴԹ. ԻԴ. օր մեծ պից :	57	155
		Միջինք :		
20	8	ԵԶ. ԴԻ. ԻԵ. օր մեծ պից :	57	152
		ՏՃ. ԱԵՐԵ ԻՄԵԼԻՆ : ՎԷՐԷ ԴԵՆԻՍՆԱՅ ԴԻՄԻՏՐՈՅ :		

Շ Ի ԽՆԻ. Ժ. 22. Բ. 36 :
ՏՃ. ՀՆԷԼ :

21	9	ՈՒՐ. ԴԹ. ԻԶ. օր մեծ պից :	5A	150
----	---	---------------------------	----	-----

ՅԵՄԷԱՆ ԱԵԷԷ ՅԵ. ՔԱՆՆԱՆ ԴԵՆԻՍՆԱՅ : ԳԵՐԵՆՆԱՆ ԴԵՆԻՍ Ե ՀԱՆՔԱՆՆԱՆ Ե ԼԵՒԵՐԻ Ե ԳԷՐԵՐ ԴԵՆԻՍՆԱՅ : ՏՃ. ԳԵԼԵՐԱՆ : ՄԱՅԻՆՆ ԵՐԵՐ :

22	10	ՇՐ. ԲԸ. ԻԵ. օր մեծ պից :	59	157
----	----	--------------------------	----	-----

Արբոց Քառասնից մանկանցն, որք ՚ի Սեբաստիա կատարեցան :

Շ ԾՆՆՆՆՆ ԶՆՆՆՆՆ ՆԵ. Ժ. 21. Բ. 18 :
ՄԵՐԷՆ ԻՆԵՆԻ, ԴԵՐԷՆ ԿՐԵՆ :

Լ	Օ	ՄԱՅԻՍ	Տ	Խ
15	3	ԵՆ. ԵԶ. Գ. ԼԳ. օր Յին:	50	Ա
16	4	ԵԶ. ՈՒՐ. Գ. ԼԳ. օր Յին:	57	Ա
17	5	ԵՆ. ՇՐ. Բ. ԼԵ. օր Յին:	59	Ա
18	6	ՔԶ. ՎԿԵՆՐՈՐԳ ԿԻԼ. ԲԱԿԷ. Բ.:	58	Ա
19	7	ԶԲ. ԲԶ. Գ. ԼԵ. օր Յին:	59	Ա
20	8	ԶԳ. ԳԶ. Գ. ԼԳ. օր Յին:	57	Ա
		ՅՅ. Մ. Բ.:		
		☉ Ն. Լ. Գ. 10. Բ. 00:		
		Ս. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.:		
21	9	ԶԴ. ԳԶ. Գ. ԼԳ. օր Յին:	57	Ա
		Տ. Զ. Բ. Բ. Բ.:		
		☉ Ե. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.:		
		Տ. Զ. Բ. Բ.:		
22	10	ՔԶԵ. ԵԶ. Գ. ԼԳ. օր Յին:	57	Ա
		Տ. Զ. Բ. Բ. Բ. Բ. Բ.:		
23	11	ԶԶ. ՈՒՐ. Գ. ԼԵ. օր Յին:	57	Ա
		ՊԿ. Տ. Բ. Բ. Բ.:		
24	12	ԶԵ. ՇՐ. Գ. ԼԵ. օր Յին:	57	Ա
25	13	ՔԵԿ. ԵՈՅՆՐՈՐԳ ԿԻԼ. ԲԱԿԷ. Բ. ԵՆՐՈՐԳ	58	Ա

Լ	Օ	ՃԵՄԱԶԻԼ ԱԵՐԸ	Տ	Խ
		Կաղկազարգ:		
26	14	ԵԲ. ԲԶ. Բ. ԼԵ. օր Յին:	57	Ա
27	15	ԵԳ. ԳԶ. Գ. ԼԵ. օր Յին:	57	Ա
28	16	ԵԴ. ԳԶ. Գ. ԼԵ. օր Յին:	57	Ա
		ՊԿ. Զ. Բ. Բ. Բ.:		
		ՊԿ. Զ. Բ. Բ. Բ.:		
		ՊԿ. Զ. Բ. Բ. Բ.:		
		☉ Ա. Բ. Բ. Բ. Բ.:		
		ՊԿ. Զ. Բ. Բ. Բ.:		
29	17	ԵԵ. ԵԶ. Գ. ԼԵ. օր Յին:	57	Ա
		ԵԶ. Բ. Բ. Բ. Բ.:		
		ԵԶ. Բ. Բ. Բ. Բ.:		
		ԵԶ. Բ. Բ. Բ. Բ.:		
30	18	ԵԶ. ՈՒՐ. Գ. ԼԵ. օր Յին:	57	Ա
		ՊԿ. Զ. Բ. Բ. Բ.:		
31	19	ԵԶ. ՇՐ. Գ. ԼԵ. օր Յին:	57	Ա
1	20	ՔԵԿ. ԵՈՅՆՐՈՐԳ ԿԻԼ. ԲԱԿԷ. Բ. ԵՆՐՈՐԳ	58	Ա
		ՊԿ. Զ. Բ. Բ. Բ.:		
		ԵԶ. Բ. Բ. Բ. Բ.:		
		ԵԶ. Բ. Բ. Բ. Բ.:		
2	21	ԲԶ. Բ. Բ. օր Շոգեգա.	57	Ա
		ԵԶ. Բ. Բ. Բ. Բ.:		
		ԵԶ. Բ. Բ. Բ. Բ.:		

Լ 0

ՅՈՒՆԻՍ

Տ Խ

մայ քահանային , եւ
կողրատիտի զինաւո-
րին :

17 5 ՊՉ. -Է. Սրց կուսանացն ԿԱ 22

Նունեայ եւ Մանեայ :

18 6 ԻՉ. ԲՅ. Պհր: Հ. -ու. -Յ. Բ: ԿԳ 20

⊙ Ծ. Լ. - . 23. ք. 45:
Անբե-բեբ Եբ-բեբ :

19 7 ԵՉ. ԲԷ. Սրց իշխանացն Կ 27

Սահակայ եւ Յովսե-
փայ , եւ սրբոց վկա-
յիցն Սարգսի եւ Բա-
գոսի : Հ. ք. -ք. -Յ :
Ե-ք. Բ: Մ-ք. Բ: Տ. Բե-
եւ , Է Է-ք. ք. ք. :

20 8 Ուր. ԲՅ. Պհր: Հ. ք. Կ-ք. Կ 24

ԲՅ: Լ. Տ. ք. ք. ք. ք. ք. :

21 9 Շք. ԷԷ. Սրբոյ Մեծին Կ 28

Ներսիսի Հայրապետին
մերոյ , եւ խանայ ե-
պիսկոսարին :

22 10 Զ կիր. ք. Կ. Կ. -Է Ե: 2 29

Բարեկենդան Լուսա-
ւորչի պհոց : Տ. Բ. Մ-ք.
ք. ք. Ա. ք. ք. ք. ք. ք. Ա.

Լ 0

ԲԷՃԻՊ

Տ Խ

Բե-ք-ք-ք խեզեքեք , քե-
քեք -ք-ք-ք կ-ք-ք-ք Է
քեքեք եքեքեք : Հ. Բ. ք. ք. :

⊙ Է խեզեքեք. ք. 6. ք. 36:
Տ. Բ. Սեքեք-ք :

23 11 ԲՉ. ԴԷ. Պահր : Սրբոցն 0 0

Եպիփանու կիպրաց-
ւոյն , Բարեկայ հայրա-
պետին , եւ երկց աշա-
կերտաց նորին :

24 12 ՊՉ. -Յ. Պհր: կուսան- 7 01

դիանոսի թագաւորին ,
եւ մօրն նորա Հեղին-
եայ :

25 13 ԻՉ. -Է Պր: Հ. ք. -ք. -Յ. ք: 7 05

26 14 ԵՉ. ԲՅ. Պհր: Սրցն Թե- 8 05

ողիտոնի զաղատացւոյն
եւ Թալիլեայ բժշկին ,
եւ եօթն կուսանացն ,
որք յԱնկիւրիա կատա-
րեցան : Հ. ք. ք. ք. ք. ք. :

⊙ Ա. ք. ք. ք. 10. ք. 56:
Տեքեքեք -ք-ք-ք :

Լ	Օ	ՅՈՒՆԻՍ	Տ	Խ
27	15	Ուր Բէ Պր Լըս Կու. Բէ :	9	02
28	16	Յ Եր ԲՅ. Գիւտ նշխա- րաց Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ :	11	00
29	17	Յ Կիր. Բէ. Գ. ԲԲ. - . տ :	11	07
		Հ-ր-ւ-ւ-:		
30	18	Բ2 ԷՅ. Սրբոց վկայիցն Անտոնինոսի. Թէոփի- լոսի. Անիբատոսի, և Փոտինոսի : Լըս. Կու. Բէ Բ :	15	09
1	19	Գ2. ԷԻ. Սրբոցն Գանդե- լի մարգարէին, և Ե- րից մանկանցն Սեղրա- րայ, Միտարայ, և Ա- րեղնարովի : Լըս. Կու. ԲՅ. - . Ա. Լ-Ե-ւ- : Լ- Բ-Ե-ւ- :	15	01
2	20	Դ2 ԷՅ. Պր: Լըս. - Գ. - Գ. Է :	12	03
		⊕ Լը Լ. Բ. 21. Բ. 21 :		
		Պ-Ե-ւ- Ե-Բ-Է :		
3	21	Ե2 - Է Սրբոց Թարգման- չացն մերոց Սահակայ և Մեսրոպայ :	10	7.
4	22	Ուր. ԲՅ. Պր: Լըս. Կու. ԲՅ :	17	71

Լ	Օ	ՐԷՃԷՊ	Տ	Խ
5	23	Եր. Բէ. Սրբոցն Տրդա- տայ Թաղաւորին և Աշխէն տիկնոցն, և խոսրովիցատոյն :	14	75
6	24	Յ Կիր. ԲՅ. Ե. Գիւտ տը- փոյ սուրբ Աստու- ծածնին. Հ-ր-ւ-ւ-ւ- : Յ- Ե-ւ-ւ-ւ- Բ-Է-ւ-ւ-ւ- Կ- Ե-ւ-ւ-ւ-ւ- :	11	75
7	25	Բ2 ԷԻ Սրբոցն Կալիստ- րատոսի, և քառասուն և ինն վկայիցն, և Գ ունկիաւնոսի քահա- նային : Լըս. Կու. ԲՅ. Բ :	11	72
8	26	Գ2. ԷՅ. Սրբոյն Զարա- րիա մարգարէին : Լը- ս. Կու. Ե-ւ-ւ-ւ-ւ- Ե- -ւ-ւ-ւ-ւ- :	5.	70
9	27	Դ2. ԷԻ. Պր: Լըս. - Գ. - Գ. Է :	11	77
10	28	Ե2 - Է. Սրբոյն Եղիսէի մարգարէին :	15	78
		⊕ Լը. Բ. Բ. 12. Բ. 16 :		
		Տ-Ե-ւ-ւ-ւ- Կ-Ե-ւ-ւ-ւ- :		
11	29	Ուր. - Է Պր: Լըս. Կու. ԲՅ :	15	71
		ԷԻ : Բ. Ա-ւ-ւ-ւ-ւ- Պ-Ե-ւ- :		

Լ 0

ՅՈՒԼԻՍ

Տ Խ

12 30 Երբ է Պատի :
 Երբ է Սրբոց երկոտա- 52 74
 ան առաքելոցն Քրիստոսի եւ սրբոյն Պողոսի երկրտասաներորդ առաքելոյն : Յեւթասան տարեաց :



ՅՈՒԼԻՍ 51 ՅՐ

ՏՃ. ԹԵՄՈՒՅ

13 1 Յկիր. Բի. 2. Է. --. տ. 50 70
 Բարեկենդան վարդավառի պահոց :
 14 2 Բ2. է3. Ա. օր պհց. վար. 57 73
 Հրո. առ. 73. 23 Յ. Գե-
 րէյ. Է. Առաքելութիւն :
 15 3 Գ2. Էի. Բ. օր պհց. վար. 57 75
 Հրո. առ. 71. 71 Տ. Մի-
 րո՞ ի՞նչ :
 16 4 Գ2. Է3. Գ. օր պհց. վար. 58 75
 Հրո. առ. 71 Բ :
 17 5 Ե2. Էի. Գ. օր պհց. վար. 59 72

Լ 0

ՇԱՊԱՆ

Տ Խ

18 6 Երբ է Ս. օր պհց. վար. 5 70
 Հրո. 71. 73 :
 Յ Ե. Լ. 71. 13. Բ. 3 :
 Առաքելութիւն :
 Այստեղ եւստեղ արեւմտեան
 Էջ 71. ԷԲ Էրո՞ լո՞ :
 Սեւեռի 7 71. 11. Բ. 19 : Է
 Էրեւնոյ 7 71. 12. Բ. 51 :
 19 7 Երբ է Յիշատակ տա- 7 77
 պանակին հնոյ, եւտօն
 նորոյս սուրբ Եկեղեց-
 ւոյ : Եւստեղ : Յայտ.
 Հրո՞ն : Տ. Եւստե :
 20 8 Յկիր. Բ3. վարդավառ : 5 77
 21 9 ՅԲ2. Էի. Բ. օր վարդա- 5 78
 Եւստեղ 7-Էրո : Հր. Առ :
 22 10 Գ2. է3. Գ. օր վարդա- 2 79
 Տ. Էրոն :
 23 11 Գ2. Էի. Պր. Հո. առ. 71 Ե. 0 71
 Յ Է. Է. 71. 19. Բ. 49 :
 Տ. Է. Է :
 24 12 Ե2. Է3. Սրբոյն Եսայնայ 7 71

նիկեայ եւ Ալիւլինայ :
Հրո. հր. - 3 :

7 26 Ուր. - 3. Պիք. Հրո. հր. - 3. Եւ
Յ. Գ. - 3. Եւ Է. - 3. :
Տ. Գ. - 3. :

8 27 Շք. - 4. Սրբոց երկուս
սան վարդապետացն
Ռէմէոսի Գիոնէսիոսի,
Սեդրիսարոսի . Անա-
նասի, Կիւրղի երուսա-
ղէմացոյն, եւ Եփրեմի
Խուրին Ասորոյ Բարս-
ղի Կեսարացոյն, Գրի-
գորի Նիւսացոյն, Գրի-
գորի աստուածաբա-
նին, Էպիփանու Կիւ-
րացոյն, Յովհաննու ու-
կեբերանին, եւ Կիւրղի
Աղէքսանդրացոյն :

9 28 Ի կիր. Բ. Է. զկնի խա-
չի Գիւտ խաչ : Հր. - 3. :
Եւ Կ. - 3. Եւ Է. - 3. :

10 20 ԲՇ. Բ. Սրբոցն Անաս-
տասայ քահանային, եւ
Վարոսի, եւ Թէոդո-
րիտեայ, եւ որդւոց նո-
րա, եւ որոց ընդ նմա

կատարեցան : Հրո.
հր. - 3. - :

11 30 ԳՇ. Բ. Սրբ. Հիպիոբ-
եանց, որք ՚ի Սամու-
սատ կատարեցան, եւ
սրբոցն Սեւերիանոսի
Սերաստացոյն եւ Բա-
բելայ ծերոյն, եւ ութ
սուն եւ չորից աշա-
կերտաց նորին : Հրո
հր. - 4. Բ :

12 31 ԳՇ. Բ. Պիք. Հրո. - 4. Եւ - 1 ԵՂ 7



ՀՈՅՆՄԲԵՐ 50 ՕՐ

ՏՃ. ԹԸՇԵՐԵՒ ԾԱՆԻ

13 1 ԵՇ. Եւ. Սրբոյն Յովհան-
նու ոսկեբերանին :

Թ Ծ. Լ. Բ. 8. Բ. 30 :
Ա. Եւ. - 3. Եւ Է. - 3. :

4 2 Ուր. Եւ. Պաիք. Հրո. հր.
Եւ : Տ. Գ. Զիւլիճճէ :

ոսի : Հօ. Բ. Գ. Ի. Լ. :
 Գ. Ի. Լ. : Հօ. Գ. Ի. Լ. :
 Գ. Ի. Լ. : Հօ. Գ. Ի. Լ. :

26 14 Ար. Գ. Գ. Ի. Լ. : Հօ. Գ. Ի. Լ. : 12 00

27 15 Եր. Բ. Արքան Բաղրայ 10 01
 Մժրնայ հայրապետին,
 Բարսեղի նգնաւորին,
 և Մեկտոսի եպիսկո-
 պոսին :

Գ Լ. Լ. Բ. 22. Գ. 51:
 Զ. Բ. Գ. Ի. Լ. :

28 16 Ե Կիր. Բ. Գ. Ի. Լ. : Հօ. Գ. Ի. Լ. : 17 05
 Գ. Ի. Լ. : Հօ. Գ. Ի. Լ. :

29 17 Բ2. Բ. Արքան հայրա- 17 05
 պետացն Իգնատիոսի,
 և Ազգէի, և Մարտ-
 Ուայի եպիսկոպոսին :

30 18 Գ2. Բ. Արքան Թէոպոլ- 18 02
 պայ եպիսկոպոսին, և
 Թէոֆանայ վկային, և
 Նորից զինուորացն Բա-
 ստի, Եւսեփի, Եւտի-
 րի, և Բառիլիզեայ :
 Հօ. Բ. Գ. Ի. Լ. Բ. :

31 19 Գ2. Բ. Արք. Հօ. Գ. Ի. Լ. Բ. 19 00

1 20 Բ2. Բ. Ս. Կուսանանցն 10 07
 Ինդոսի և Թոմնայի,
 և Գղերիկոսի քահա-
 նային, և երկուց թիւ-
 րոցն, որքայնցան յե-
 կեղեցին Նիկովիզաց-
 ւոց : Հօ. Բ. Գ. Ի. Լ. Բ. :

Յոնանայ Երեմիայ 1880
 Բ. Գ. Ի. Լ. Բ. : Տ. Բ. Գ. Ի. Լ. Բ. :

2 21 Ար. Գ. Գ. Ի. Լ. : Հօ. Գ. Ի. Լ. : 11 09

3 22 Եր. Բ. Արքան Բարսղի 11 01
 հայրապետին, և եղ-
 րօր նորա Գրիգորի Նիւ-
 սացւոյն, Աղբաստրոսի
 Հոռնայ հայրապետին,
 և Արքայ Եփրեմի իու-
 րին Ասորւոյ :

4 23 Ե Կիր. Բ. Գ. Ի. Լ. : Հօ. Գ. Ի. Լ. : 12 03
 Գ. Ի. Լ. :

Գ Լ. Լ. Բ. 13. Գ. 51:
 Զ. Բ. Գ. Ի. Լ. :

5 24 Բ2. Բ. Արքան Գաւթի 12 07
 մարգարէին, և Յակո-
 բայ առաքելոյն :

6 25 Բ2. Բ. Արքն Ստեփան- 12 01

տրուծեանս Հայոց յԱշտուայ	
Բագրատունւոյ	681
Ի գիւտոյ դիտակին	610
Ի սկզբնատրուծենէ թագաւո-	
րուծեան Օսմանեան	579
Ի գիւտոյ կողմնաջուցին	577
Ի սկզբնատրուծենէ Պատրիար-	
րուծեան Հայոց յԵրուսաղէմ	
Ի Սարգիս Եպիսկոպոսէ	568
Ի գիւտոյ վառօղին	550
Ի բարձմանէ Թագաւորուծեան	
մերոյ որ ի Կիլիկիա, եւ ի	
գիւտոյ Թղմաշինուծեան	506
Ի գիւտոյ Թնձանօղին	409
Ի գիւտոյ տպագրուծեան	320
Ի տիրելոյ Տանկաց Կ. Պոլսոյ	420
Ի սկզբնատրուծենէ Պատրի-	
արրուծեան Հայոց ի Կաս-	
տանդնուպոլիս ի Յովակիմայ	
Եպիսկոպոսէ Պրուսայու	418
Ի գիւտոյ Ամերիկայի	387
Ի սկզբնատրուծենէ տպագրու-	
ծեան ի Հայս	208
Ի գիւտոյ շոգեշարժ մերենայից	189
Ի գիւտոյ պատուաստի մարմնոյն	70
Ի գիւտոյ վիմագրուծեան	77
Ի գիւտոյ շոգեմալին	75
Ի գիւտոյ լուսանկարի	40

Ի հաստատութենէ Թանգիմա-	
Թին ի Կիլիկիանէ	40
Ի գիւտոյ Թէլէկրաֆի	30
Ի հաստատութենէ Սահմանագ-	
րուծեան Հայոց	19
ԲԱՆԱՅԻՐՔ ԲՈՒՄԷԼԻԻ	
Իգոլին բանայլըրը	Մ-ր-ի 6
Դմրջվար Մ-ի-22. Սե-7. 18. Դե-4.	6
Թնձուլա	Ա-ր-ի 23
Ճումաա, ի Եումնու	" 27
Նիբիսար	Ա-ր-ի 30. Սե-7. 19
Բագարճըզ	Մ-ի-4 4
Եարրազը	" 5
Իպիմեայ	Զ-ր-ի 30
Քումբուլուեայ	Յ-ր-ի 17
Շիշդոզ	Օ-ր-ի 2
Ալասճնեայ	" 6
Եանեայ	" 18
Չանալմայ	" 20
Ուզունճասօվա	Սե-7. 12
Օլսրիա եւ Թրննուլա	" 9
ԲԱՆԱՅԻՐՔ ԱՆԱՏՈՂԱԻԻ	
Պայրթէսէր	Խըրեւե-ի 11
Ճէմաամ եւ Գօշու	" 31
Պօղա շէհիր	" 34
Սարր քէոյ հաճիսէսի	" 41
Տէօնիլ	" 44
Ըլրճա	" 48

ԱՂԻՐԱԿ ՇԱՐՃԱԿԱՆ ՄԱՍՆՆԵ
ԱՒՈՒՐ

ՅՈՒՆՎԱՐ			ԱՊՐԻԼ				
0	Ծ.Ա.	Կ.Օ.	Ե.Տ.	0	Ծ.Ա.	Կ.Օ.	Ե.Տ.
	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.		ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.
1	14.42	7.21	9.18	1	11.00	5.30	13.00
7	14.34	7.17	9.26	7	10.45	5.23	13.15
13	14.22	7.11	9.38	13	10.28	5.14	13.32
19	14. 8	7. 4	9.52	19	10.12	5. 6	13.48
25	13.56	6.58	10. 4	25	9.58	4.59	14. 2

ՓԵՏՐՈՒԱՐ			ՄԱՅԻՍ				
1	13.57	6.49	10.25	1	9.46	4.53	14.14
7	13.23	6.42	10.37	7	9.34	4.47	14.26
13	13. 9	6.34	10.51	13	9.25	4.43	14.35
19	12.53	6.26	11. 7	19	9.17	4.39	14.45
25	12.34	6.17	11.26	25	9.11	4.36	14.49

ՄԱՐՏ			ՅՈՒՆԻՍ				
1	12.22	6.11	11.58	1	9. 6	4.35	14.54
7	12. 6	6. 3	11.54	7	8. 4	4.32	14.56
13	11.51	5.56	12. 9	13	8. 3	4.31	14.57
19	11.36	5.48	12.24	19	8. 7	4.33	14.53
25	11.19	5.39	12.41	25	8. 8	4.35	14.51

ԱՂԻՐԱԿ ՇԱՐՃԱԿԱՆ ՄԱՍՆՆԵ
ԱՒՈՒՐ

ՅՈՒԼԻՍ			ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ				
0	Ծ.Ա.	Կ.Օ.	Ե.Տ.	0	Ծ.Ա.	Կ.Օ.	Ե.Տ.
	ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.		ժ. ր.	ժ. ր.	ժ. ր.
1	9.13	4.37	14.45	1	12.55	6.27	11. 5
7	9.22	4.41	14.38	7	13.19	6.39	10.41
13	9.51	4.45	14.29	13	13.51	6.46	10.29
19	9.43	4.51	14.17	19	13.42	6.51	10.18
25	9.56	4.57	14. 4	25	13.56	6.58	10. 4

ՕԳՈՍՏՈՍ			ՆՈՅԵՄԲԵՐ				
1	10.12	5. 6	13.43	1	14.12	7. 6	9.48
7	10.26	5.13	13.54	7	14.24	7.12	9.36
13	10.58	5.19	13.22	13	14.36	7.18	9.24
19	10.52	5.26	13. 8	19	14.44	7.22	9.16
25	11.12	5.36	12.48	25	14.50	7.25	9.10

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ			ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ				
1	11.33	5.46	12.27	1	14.54	7.27	8. 6
7	11.51	5.56	12. 9	7	14.57	7.28	8. 3
13	12. 7	6. 4	11.53	13	14.57	7.28	8. 3
19	12.21	6.11	11.39	19	14.54	7.27	8. 6
25	12.39	6.19	11.21	25	14.51	7.25	8. 3

ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ

ինչպէս ամէն տարի եւրոպական տարեցոյցները իրենց վեհապետաց և նախարարաց անուններով զարդարուած են, այսպէս Հայոց տարեցոյցն ալ իր Յկեղեցական գլխոյն, եւ ազգային Բնդհանուր ժողովոյ և Վարչական կրօնական և Բաղարական ժողովոյ և զանազան Խորհրդոց Անդամոց և Օսմանեան տէրութեան առջեւ բարձրաստիճան պաշտօնէից փառաւոր անուններով կը զարդարուի Տարեցոյցիս յետագայ ցուցակին մէջ:

ՀԱՅՈՑ	ՀՌՈՎՄԱՅՈՅ.	ՏՅՃԱԿԵՐԿՆ	ՍՁԱՐԻՍՅՈՅ	ՀՐԿԵՑ
Ն	30	Ք	Շ	Փ
Հ	30	Փ	Ա	Խ
Ս	30	Մ	Շ	Ք
Տ	30	Ա	Յ	Փ
Ք	30	Մ	Ղ	Ա
Ա	30	Յ	Ն	Ա
Մ	30	Շ	Ք	Վ
Ս	30	Յ	Պ	Ն
Տ	30	Շ	Ղ	Ն
Ք	30	Ս	Ս	Ս
Ա	30	Ն	Ս	Ս
Մ	30	Փ	Ս	Ս
Ս	30	Ն	Ս	Ս
Տ	30	Ք	Ս	Ս
Ք	30	Ք	Ս	Ս
Ա	30	Ա	Ս	Ս

ՆՇԱՆԱՀԱՅՈՑ



Տ. Տ. ԳԵՈՐԳ Գ.
 ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏ
 ԾԻ

ԿԱՔՈՒՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆՈՅՆ ՀԱՅՈՑ
 Նախագահ Սիւնհոզոսի Մայր
 Աթոռոյ սրբոյ Էջմիածնի :
 Ծնեալ է Կ. Պոլիս 1813 է
 յուլիսի 5 :

Կոչի է վարդապետութիւն
 1838 է սեպտեմբերի 12 :

Ձեռնադրի Եպիսկոպոս Տ. Տ.
 Ներսէս Ե. Կաթողիկոսէ 1848
 է յունիսի 16 :

Ընարի Կաթողիկոս ամե-
 նայն Հայոց 1866 է սեպտեմ-
 բերի 17 :

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
 Տ. ՆԵՐՍԷՍ
 ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՊԱՏՐԻԱՐԻ
 Կ. ՊՕԼՍՈՑ

Նախագահ Երեսփոխանա-
 կան, Կրօնական, և Քաղաքա-
 կան Ժողովոց :

Ծնեալ է Խասպիւղ 1838 է
 յունվարի 28 :

Կոչի է վարդապետութիւն
 1858 յօգոստոսի 16, է Տէր

Արիստակէս Արքադան Արքեպիսկոպոսէ առաջնորդէ Անգրիանուպօլսոյ, և Պատրիարքական Տեղապահէ Կ. Պօլսոյ :
 Չեռնազրի եպիսկոպոս 1862 ի հոկտեմբերի :

Ընտրի յԱզգային Ընդհանուր Ժողովոյ Պատրիարք Կ. Պօլսոյ 1874 յապրիլի 26 :



ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԿԻ

ԽՈՐԷՆ ԱՐԿԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՄԻԹԱՐԵԱՆ



ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԹԱՆԱԿԱՆ
 ԸՆԻՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ,

Որ կը բաղկանայ 140 ազգային Երեսփոխաններէ, 20 ը եկեղեցական, միահամուռ Պօլսոյ եկեղեցականաց կողմէն

ընտրեալ, 80 ը աշխարհական, Պօլսոյ թաղերուն եկեղեցեաց ժողովրդոց կողմէն ընտրեալ, և 40 ը Առաջնորդանիստ դատաւաններուն կողմէն ընտրեալ :

Այս Ազգային Ժողովոյն պաշտօնն է, ազգին կողմանէ երեսփոխանութեամբ ազգային բարձր պաշտօնաւորները ընտրել, ազգային Ժողովները կարգել, անոնց վարչութեանը համարառու ըլլալ և ազգային ծանր և ընդհանրական գործերը վճռաբար անօրինել, և իր պարտաւորութիւնն է ազգային Սահմանադրութեան ըսկըզբունքները անխախտ պահել, և անոնց տրամադրութեանց համեմատ վարուիլ :



ԱԶԳԱՅԻՆ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ,

Որոյ պաշտօնն է, Ազգային

կրօնական Կործոց ընդհանուր
տեսչութիւնը , և պարտաւոր
է ազդիւն մէջ կրօնական զգա-
ցումը զարգացունել , Հայաս-
տանեայց սուրբ եկեղեցւոյ
դաւանութիւնը և աւանդու-
թիւնները անխախտ և անա-
րատ պահել , եկեղեցեաց և
եկեղեցականաց բարեկարգու-
թեանցը հսկել , և ազդիւն մէջ
ծաղած կրօնական վէճերը բըն-
նել և լուծել . որ ԱԿ բանի-
բուն եկեղեցականներէ կբաղ-
կանայ , որք են տքա .

- Արեւադէպ. Ամեն. Տ. Մկրտիչ
Ս. Արքեպիս Խրիմեան
Գեր. Տ. Խորէն Ս. Արքեպիս-
կոպոս Նար-Պէյ
» Տ. Կարապետ Ս. Արքե-
պիսկոպոս Սերովբեան
» Տ. Մատթէոս Ս. Արքե-
պիսկոպոս Իզմիրլեան

- Արժ. Տ. Ամբրոսիոս Վարդա-
պետ Ռուբինեան
» Տ. Գարեգին Վարդ. Թա-
թարեան
» Տ. Եղնիկ Վարդ. Ապա-
հունի
» Տ. Իգնատիոս Վարդ. [Շի-
չէճեան
» Տ. Հմայեակ Վարդ. Դի-
մարսեան
» Տ. Ներսէս, Վարդ. Աբս-
լանեան
» Տ. Պողոս Վարդ. Խօլտամ-
եան

- Տէր Արիստակէս ՔաՀանայ
Մամբրէեան
» Խորէն ՔաՀ. Փէհլիվան-
եան
Արեւադէպ. Տէր Սահակ Տէր
Սարգսեան

ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՅՂՈՎ,

Որոյ պաշտօնն է ազգային քաղաքական գործոյ ընդհանուր մերատեսչութիւնը, և իր պարտաւորութիւնն է ազգային խորհուրդներուն կողմէն իրեն մատուցուած ազլօգուտ առաջարկութիւնները ուղի ուղղով քննել և կարեւորութիւնը յայտնի ըլլալէն ետքը զանոնք հաստատել, և ազգին բարեկարգութեանը և յասպարհութեանը ըստ ամենայնի փոյթունենալ, որ ԿԿ քաղաքացեա աշխարհականներէ կը բաղկանայ, որք են .

- Առեւակտ. Ստեփան էֆ. Պէյլիկճեան
- Առեւարդէր. Մատթէոս էֆ. Ալիքսանեան
- Գէորգ էֆէն. Սթիմարաճեան

- Գէորգ » Գըլըճճեան
- Կարապետ » Հաղարեան
- Մկրտիչ » Յրէնկեան
- Յակոբ » Զօպանեան
- Սահակ » Ղազարոսեան
- Սինեքերիմ » Մանուկեան
- Ս.ուքել էֆ. Ալթուն աիւրրիւ
- Լօղօֆէթ » Պալեօղեան
- Յարութիւն » Սահակեան
- Մարտիրոս » Միւհէնտիսեան
- Տիգրան » Բարաղամեան

—

ՄՆԱՅԵԱԼ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅՔ

- Պատրիարքական փոխանորդ Տ. Արիստակէս քահանայ Գալֆայեան
- Բ. Դրան զորձակատար Աբրահամ էֆ. Յրէնկեան
- Ոստիկանութեան զրան զորձակատար Յարութիւն էֆ. Գասպարեան

Օգնականը Ասատուր էֆ. Յա-
զըեան



ԴԻԻԱՆԱՏՈՒՆ ՊԱՏՐԱՐԲԱՐԱՆԻ
ՀԱՅՈՅ

Բաժանեալ ըստ Սահմանադրութեան
յերես հրահանեալս

1. Թղթակցութեան գրասենեակ

Դիւանապետ Թովմաս էֆէնտի
Փափազեան

Օգնական դիւանապետի Բար-
թող էֆ. Թէլեան

Խմբագիր Տաճկերէնի Կարա-
պետ էֆ. Խաչատուրեան

Ընդօրինակող Տաճկերէնի Յա-
կոբ էֆ. Անտօնեան

2. Արձանագրութեան գրասեն-
եակ

Դիւանապետը Կրօն. Ժողովոյ Տ.
Իգնատիոս վարդապետ

Ընդօրինակող Կրօն. Ժողովոյ
Տ. Զարարիա վարդապետ

Դիւանապետը Ուսումն. և Վանօ-
րէից խորհրդոց Յովհան-
նէս էֆ. Թուղլաճեան

Դիւանապետը Տնտեսական խոր-
հրդոյ Մանուկ էֆ. Պաղ-
տատեան

Դիւանապետը Դատաստանական
խորհրդոյ Գալուստ էֆ.
Տ. Պողոսեան

Դիւանապետը Ելմտից Հոգաբար-
ձութեան Նշան էֆ. Փա-
փազեան

3. Ազգահամարի գրասենեակ

Դիւանապետը Անցադրատան Սե-
պուհ էֆ. Բլատեան

Օգնական Անցադրատան Մի-
քայէլ էֆ. Զէրազ

Հասարակ. Անցադրատան Կա-
րապետ էֆ. Հաճիեան

Գանձապահ Անցադրատան Խա-
չիկ էֆ. Մարգարեան

ԱԶԳԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ
ԽՈՐՀՈՒՐԳ

Որ եօթն ուսումնական աշխարհականներէ կը բաղկանայ որոյ պաշտօնն է ազգային դատարարակութեան ընդհանուր տեսչութիւնը, և իր պարտաւորութիւնն է ազգային վարժարանաց բարեկարգութեանը հակել, ազգային դատարարակութեան ընդհանուր հիմնադիր մը, և դպրոցական կանոններ հաստատել, և ազգականց դատարարակութեան յատուկ կերպով հոգ տանիլ, որոյ անդամքն են

Արեւադէպ Յովհաննէս էֆ. Պոյաճեան

Արեւադէպ Գէորգ էֆէնտի Ապտուլլահեան

Բարսեղ էֆ. Հալաճեան

Յակոբ էֆ Ոսկանեան
Թադւոր » Պարտիզպանեան
Յովակիմ » Բէխեան
Պօղոս » Պառնասեան



ԱԶԳԱՅԻՆ ԴԱՏԱՍՏԱՆԱԿԱՆ
ԽՈՐՀՈՒՐԳ

Որ ութն իրաւասէր անձերէ կը բաղկանայ, որոց չորսը և կեղեցական, և չորսը աշխարհական են, որոց պաշտօնն է ազգային դատաստանական գործոց ընդհանուր տեսչութիւնը, և իւր պարտաւորութիւնն է հակառակորդները արդարութեամբ իրաւախոհ ընելու ջանալ, և իւր վճիռներուն հիմ բռնել կրօնական մասին. ի նախնեաց աւանդեալ կանոնները, և քաղաքական մասին, տէրութեան դատարանաց արդի վիճակը.

Տ. Արիտակէս քահ. Մայր եկեղեցւոյ

Արեւոդէր Տ. Յովհաննէս քահ. Շահպաղեան

Տ. Գաբրիէլ քահ. Իւսկո. Ս. Խաչի

Տ. Կարապետ քահ. Քուղկունսձուր

Արեւոդէր Նազարէթ էֆ. Շահպաղ

Միհրան էֆ. Պահճէգարուլեան

Յովհաննէս էֆ. Մարգարեան

Գասպար էֆ. Ֆրանկիւլեան

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԻ

Որ վեց տնտեսագէտ աշխարհականներէ կը բաղկանայ որոյ պաշտօնն է ազգային հաստատութեանց և կալուածոց մատակարարութեան ընդհանուր տեսչութիւնը, և նոյն

հաստատութեանց և կալուածոց պայծառութեանը և բարեկարգութեանը հոգ տանիլ, որոյ անդամքն են

Արեւոդէր Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան

Արեւոդէր Համբարձում էֆ. Ալաճաճեան

Անտօն էֆ. Աղասեան

Յովհաննէս էֆ. Կրճիկեան

» » Շահեան

» » Քէմհաճեան

ՎԱԶԳԱՅԻՆ ԵԼԵԿՏՐՈՆԱԿԱՆ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Որ Հինգ Հաշուադէտ աշխարհականներէ կը բաղկանայ, որոյ պաշտօնն է ազգային հաստութից և ծախուց ընդհանուր տեսչութիւնը, և ազգային սրնտուկին համարակալութիւնը,

և ազգային եկամտից հաշիւները առնել, և ծախուց օրինաւորութիւնն ստուգել, և ազգային եկամուտները աւելցունելու ջանք ընել, որոյ անդամքն են

Արեւադէպ Ֆրիստոստուր էֆ. Ղազարոսեան

Արեւադէպ Տիգրան էֆ. Տ. Ներսէսեան

Կարապետ էֆ. Քույումճեան

Գանձադէպ Գրիգոր էֆ. Սէլիմիէճեան

Մարտիրոս էֆ. Տիլէեան

ՎԱՆՕՐԷՒՅ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Վանօրէից հոգաբարձութիւնը հինգ հոգիէ կը բաղկանայ. որոց երեքն եկեղեցական և երեքն աշխարհական, վանօրէից հոգաբարձութեան նպատակը պիտի ըլլայ սոյն հաս-

տատութեանց եկամուտները և հատոյթները ազգին օգտին ծառայեցունել, կրօնական ժողովոյն և Ուսումնական Խորհրդոյն տուած Հիմնադրին համաձայն վանօրէից մէջ ուսումնարան, թանգարան, տպարան և Հիւանդանոց հաստատել, որոց անդամքն են

Արեւադէպ Տ. Գրիգոր Յրբազան Տ. Պօղոսեան

Տ. Գարեգին վարդ. Սրուանձտեանց

Նիկողոս էֆ. Թիւլպէնտճեան Սարգիս էֆ. Գավուբճեան

Արեւադէպ Արրահամ էֆ. Այվազեան

ԿՏԱԿԱՅ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Որ կը վերաբերի Տնտեսական Խորհրդոյն, սոյն հոգայ

բարձութիւնը պէտք է հսկէ որ ամէն կտակ օրինաւոր կերպով վաւերացեալ ըլլայ, կտակողին զիտաւորութիւնը անխախտ պահուի, և գործադրութիւնը ապահով ըլլայ, սոյն արամադրութեանցը համեմատ Տնտեսական Խորհուրդը յատուկ կանոններ, և մասնաւոր հոգաբարձութիւն պէտք է հաստատէ :

—

ԴԻԻԱՆՔ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎՈՅ

Մայր դիւան

- Ա. Արեւադէր Ստեփան փաշա Ասլանեան
- Բ. Արեւադէր Տիգրան էֆէնտի եռսուֆեան
- Գ. Արեւադէր Յովհաննէս էֆ. Նուրեան
- Ա. Արեւադէր Համբարձում էֆ.

Ս. Ալաճաճեան

- Բ. Արեւադէր Մկրտիչ էֆ. Մէլիքեան
- Գ. Արեւադէր Ասովմ էֆ. Տէրոյէնց

Ձեռնհասութեան դիւան

- Արեւադէր Մատթէոս Եպիսկոպոս Իզմիրլեան
- Ներսէս վարդ. Ասլանեան
- Սենեքերիմ էֆ. Մանուկեան

Դաստիարակութեան դիւան :

- Արեւադէր Խորէն Արքեպիսկոպոս Նար-պէյ
- Գէորգ էֆ. Ապտուլլահ
- Գէորգ » Սթիմարաճեան

Կարուածոց դիւան

- Արեւադէր Յովհաննէս էֆէնտի

Էսայեան

Մինաս էֆ. Գաբամանեան
Պօղոս » Ժամակոչեան

Յարաբերութեան դիւան

Ադէնապէր Կարապետ էֆէնտի
Շահպաղեան
Յարութիւն էֆ, Մէրեքիմ-դու-
լի
Ստեփան էֆ. Փափաղեան

Համարակալութեան դիւան

Ադէնապէր Առաքել էֆէնտի Աւ-
թուն — Տիւրքի
Մաթէոս էֆ. Ալիքսանեան
Յակոբ էֆ. Արշակ

Իրաւասութեան դիւան

Ադէնապէր Կարապետ Եպիսկո-
պոս Սերովբեան

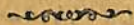
Թադէոս էֆ. Պէկեան
Սահակ Ապրօ էֆ.

Նախաձեռնութեան դիւան

Ադէնապէր Յովհաննէս էֆէնտի
Պօյաձեան
Մկրտիչ էֆ. Էսայեան
Տօբթօր Փէլաիմալճեան էֆ.

Խմբագրութեան դիւան

Ադէնապէր Յարութիւն էֆէնտի
Նորատունկեան
Ատոմ էֆ. Տէրոյենց
Գաբրիէլ էֆ. Գրասէրեան



Արեգական , լուսնի և ծանուցեալ մու-
լորակաց վերաբերեալ քանի ինչ հա-
մառօտ ծանոթութիւն , ըստ հաս-
տական կարծեաց արդի ներհուն աս-
տեղաբաշխից :

ԱՐԵՒ

Արեւը մեր գիտցած ամէն
բանէն ալ մեծ լուսաւոր գունտ
մի է (1) . և բոլոր մոլորակնե-
րը կլուսաւորէ , և իւր շերմու-
թեամբը անթիւ էակներու գո-
յութեանը պատճառ է . և այս
մեր երկրագունդէն , որոյ վրայ
մեք կբնակիմք , միլիոն (9)
անգամ մեծ է , և 93 միլիոն
մղոն հեռու է մենէ :

Եւ եթէ մէկ ծանր իր մը
արեւէն գէպի երկրագունդը
իջնալու ըլլայ , և մէկ վայրկե-
ան ժամանակ երկու մղոն
(10) վար իջնայ , 90 տարի

պէտք է , որ հասնի մեզի :
Արեւին տրամագիծը (6
860 հազար մղոնէն աւելի է :
Եւ իւր առանցքին վրայ (3)
բսան և հինգ ու կէս օրը ան-
գամ մի կգառնայ :

ՄՈՂՈՐԱԿ

Մինչեւ ցայսօր գտնուած մո-
լորակներուն թիւը 11 հատ է .
որոց անուններըը ասոնք են .
Փայլածու , Արուսեակ , Եր-
կիր , Հրաա , Վեստայ , Ճուհօ ,
Պալաս , Սեռես , Լուսընթագ ,
Երեւակ , Հերշէլ , որոնք Արե-
ւը իրենց կեդրոն (2) ունենա-
լով , անոր բոլորտիքը կը շին ,
տարբեր հեռաւորութեամբ :

Այժմեան աստեղագէտք
կկարծեն հաւանականաբար ,
թէ այս մոլորակները իրենց վը-
րայ բնակիչներ ունին , որք

զԱստուած կփառաւորեն , և
Աստուծոյ բազմապատիկ բա-
բերարութիւնները կվայելեն :

Այս ալ ազէկ զիտնալու
եմք , որ այս մոլորակները ի-
րենցմէ բնաւ լոյս չունին , ի-
րենց լոյսը արեւէն կառնուն ,
և ուրիշները կլուսաւորեն , ինչ-
պէս են մեր երկրագունդը ,
և լուսինը , որ իրենց լոյսը
արեւէն կառնուն , և մեզի
կուսան :

ՇՐՋԱՆԱԿ ՄՈՂՈՐԱԿԱՅ

Շրջանակ մոլորակաց կըս-
ուին արեւէն տարբեր հեռա-
ւորութեամբ այն բոլորակ զի-
ծերը , որոնց վրայէն կերթան
մոլորակները արեւին բոլորա-
բը դառնալով :

Տարի կըսուի ամէն մէկ ան-
գամ շրջանին . և Փայլածուին

և Արուսեակին տարիները մեր
տարիներէն կարճ են , իրենց
բոլորակ շրջանը Արեւին մօտ
ըլլալուն համար : Եւ միւս մո-
լորակներուն տարիները մեր
տարիէն երկար են , որովհե-
տեւ Արեւէն աւելի հեռանա-
լով շրջանակին (10) կը մեծ-
նայ , որ պիտի խօսվի իրենց
տեղը :

Օր կըսվի ժամանակին այն
միջոցը , ուր մոլորակը անգամ
մի արեւմուտքէն դէպի արե-
ւելք իր առանցքին (3) վրայ
կը դառնայ . իր օրական ըն-
թացքը կատարելով :

ՓՍՅԼԱԾՈՒ

Փայլածու , առաջին մոլո-
րակ , որ ամէն մոլորակներէն
աւելի մօտ է արեւուն . և 37

միլիոն մղոն հեռու է արեւէն :

Իր մէկ տարին 88 օր է որ այսքան աւուր մէջ իր շրջանակին (10) վրայ միանգամ տարեկան ընթացքը կկատարէ :

Եւ իր օրը 24 ժամ է , որ միանգամ իր առանցքին (3) վրայ դառնալով օրական ընթացքը կկատարէ :

Ասոր տրամագիծը (6) 3000 մղոն է , և մեր երկրագունդին 13 մասին մէկ մասին չափ է իր մեծութիւնը :

—
ԱՐՈՒՍԵԱԿ

Արուսեակ, երկրորդ մոլորակ , որ ամենէն աւելի գեղեցիկ և պայծառ մոլորակ մի է , մեք առաւօտները արեւը չծագած կտեսնամք այս մոլորակը արեւելեան կողմը ,

որ լուսաբեր ալիքսփի , այսինքն լոյս բերող :

Իր հեռաւորութիւնը արեւէն 68 միլիոն մղոնի չափ է : Իր մէկ տարին 7 ամիս և 13 օր է . որ իր բոլորակ շրջանակին (10) վրայ երթալով , իր տարեկան ընթացքը կկատարէ :

Իր օրը 23 ժամ է , որ իր առանցքին (3) վրայ անգամ մի դառնալով օրական ընթացքը կկատարէ :

Իր տրամագիծը (6) 7800 մղոն է :

—
ԵՐԿԻՐ

Երկիր , կամ երկրագունդ , որոյ վրայ մեք կը բնակիմք . երրորդ մոլորակ ըստ կարծեաց արդի ներհուն աստեղաբաշխից :

Հեռաւորութիւնը արեւէն
110 միլիոն միլոն է :

Իր տրամագիծը (6) 8000
միլոնի չափ է : Եւ իր շրջապա-
տը (7) շիտակ մէկ գծի վրայ
2400 միլոն է :

Իր օրը 24 ժամ է , ինչպէս
գիտեմք , որ իր առանցքին վրայ
(3) անգամ մի արեւմուտքէն
արեւելք կը դարնայ և օրական
ընթացքը կկատարէ :

Եւ արեւին բոլորափքը իր
բոլորակ շրջանակին (10) վրայ
մէկ անգամ դառցած ատենին
կըսվի մէկ տարի :

Եւ այս բնական տարւոյն
տեւողութիւնը 'ի չորրորդ դա-
րուն նախնի աստեղաբաշխք
365 օր , և ամբողջ 6 ժամ հաշ-
ուելով , տոմարական կարգա-
դրութիւնները այս հիման վրայ
հաստատեցին :

Բայց շատ դարեր անցնե-

լէն ետքը այս կարգադրու-
թեան սխալ ըլլալը յայտնի ե-
ղաւ . զի արեւի հմտադոյն ար-
դի աստեղաբաշխից նուրբ զըն-
նութեամբը իմացուեցաւ , թէ
երկրիս բնական տարւոյն ճիշդ
տեւողութիւնը 365 օր , 5
ժամ , և 48 նախնական բու-
սկէ , և 45 երկրորդական բուսկէ
է . որ ըսել է , 6 ժամէն , 11
նախնական բուսկէ , և 15 երկ-
րորդական բուսկէ պակաս է
նախնի աստեղաբաշխից հաշ-
ուական զրութենէն :

Եւ այս պակաս 11 բուսկէն իր
կոտորակներով տարիէ տարի
աճելով , 130 տարուան միջոցը
մէկ օր ամբողջ , դարնանա-
լին հասարակածը (5) որ նախ-
նի աստեղաբաշխք անշարժ և
անփոփոխ միշտ մարտ ամսոյ
21ին ըլլալ որոշած են , և տո-
մարական կարգադրութիւննե-

ըը նոյն հաշուով դրած . Հիմա
այս 44 մէկ բոսլէի պակասու-
թեանը պատճառաւ դարնանա-
յին ճիշդ հասարակածը դէպ ի
սկիզբը մարտ ամսոյն դարէ ի
դար յառաջանալով, ի միջոցի
4300 ամաց 42 օր բաղկանա-
լով, մարտ ամսոյ 21 էն իջաւ
Հիմայ մարտ ամսոյ 9 րդ օրը,
և եղաւ առաջին պատճառ-
տարբերութեան հին և նոր
տուամարին, և շիտթութեան
աւուրց եկեղեցական տէրու-
նական տօնից :

—
ՀՐԱՏ

Հրատ, չորրորդ մուրակ .
պայծառ և կրակի պէս կար-
միր գոյն մը ունենալուն հա-
մար հրատ կըսվի, այսինքն
կրակ . որ 444 միլիոն մղոն
հեռու է արեւէն :

Իր տարին 23 ամիս է, որ
այսչափ ատենի մէջ արեւին
բոլորափքը իր բոլորակ շրջա-
նակին (10) վրայ պտըտելով
տարեկան ընթացքը կկատարէ :

Եւ իր օրը 23 ժամ է, իր
առանցքին վրայ անգամ մի
դառնալով :

Որոյ տրամագիծը 4300 մը-
ղոնի չափ է :

Հետեւեալ չորս մուրակ-
ները, որ է, Վեստայ, Ժունօ,
Պալաս և Սեռես, ներկայ դա-
րուս սկիզբները գտնուելով,
տակաւին քիչ բան դիտցուած
է անոնց վրայօք :

—
ՎԵՍՏԱՅ

Վեստայ, Հինգերորդ մու-
րակ, որ հրաշեկ ալ կըսվի,
223 միլիոն մղոնի չափ հե-
ռու է արեւէն :

Եւ երեք տարի , և ութն
ամիս է իր մէկ տարին . որ
այսքան ժամանակ իր բոլորակ
չըջանակին (10) վրայ մէկ ան-
գամ դառնալով , իր տարեկան
չըջանակը կկատարէ :

Որոյ թէ սրամագիծ , և թէ
աւուր երկարութիւնը տակա-
ւին անծանօթ է :

ՃՈՒՆՅՈ

Ճունօ , որ բարեփառ ալ
կըսվի . վեցերորդ մոլորակ .
որ 255 միլիոն մղոն հեռու է
արեւէն :

Եւ անոր մէկ տարին , 4
տարի և 4 ամիս է . որ իր բո-
լորակ շրջանակին վրայ արե-
ւին բոլորաթիբը դառնալով ,
տարեկան ընթացքը կկատա-
րէ :

Եւ անոր օրը 27 ժամ ըլ-
լալ կկարծուի :

ՊՍԼԱՍ

Պալաս , եօթներորդ մոլո-
րակ . որ համասփիւռ ալ կըս-
վի . 263 միլիոն մղոն հեռու
է արեւէն :

Իւր տարեկան շրջանը իր բո-
լորակ շրջանակին (10) վրայ
4 տարի , և եօթն ամիս ժա-
մանակի մէջ կկատարէ :

Ստոր սրամագիծը , և օ-
րին երկարութիւնը որքան ըլ-
լալ դեռ գիտցուած չէ :

ՍԵՌԵՍ

Սեռես , ութերորդ մոլո-
րակ , որ սակեհատ ալ կըսվի .
որոյ թէ արեւէն ունեցած հե-

աւարութիւնը , և թէ իր տար-
ւոյն սրբանութիւնը Պալասէն
բիշ մը աւելի է , և իր մեծու-
թիւնը և իր օրին սրբան ժամ
ըլլալը տակաւին զիացուած չէ :

ԼՈՒՍՐՆԹԱԳ

Լուսընթագ , իններորդ մու-
լորակ . մեր զիացած մուլորակ-
ներուն ամենէն մեծն է , և ար-
դի աստեղաբաշխը կրսնն , թէ
այս մեր բնական երկրէն 1400
անգամ մեծ է :

Լուսընթագին սրամազիծը
(6) 89,170 մղոն է :

Լուսընթագը 490 միլիոն
մղոն արեւէն հեռու է :

Եւ այս մեր երկրագունդին
արեւէն ունեցած հեռաւորու-
թենէն հինգ անգամ աւելի հե-
ռու է արեւէն :

Մեր 12 տարին , իր մեկ

տարին է , որ այսչափ ժամա-
նակ անգամ մի իր բոլորակ
չըջանակին վրայ արեւին բու-
լորաթիբը պտըտելով , տարե-
կան ընթացքը կկատարէ :

Եւ իւր առանցքին (3) վրայ
10 ժամը միանգամ դառնա-
լով , օրական ընթացքը կկա-
տարէ :

Լուսընթագը Արուսեակէն
'ի դատ բոյսը մուլորակներէն
աւելի սլայծառ է , և գեղե-
ցիկ լոյս մի ունի , և ըն-
տիր զիտակաւ շատ դարմա-
նալի բիծեր կանսնուին իր
վրայ :

Այս մուլորակին օրերը շա-
կարճ են , որովհետեւ 10 ժա-
մը անգամ մը իր առանցքին
վրայ կդառնայ :

Լուսընթագը չորս լուսին
ունի , որ իր բոլորաթիբը կը
պատին , ինչպէս մեր երկիրը ,

որ ունի մէկ լուսին , իր բու-
լորախքը պաշտող :

ԵՐԵԻՍԿ

Երեւակ . տասներորդ մոլո-
րակ . որ մեր երկրագունդէն
1000 անգամ մեծ է :

Իր արամագիծը 79,000 մը-
ղոն է :

Եւ 900 միլիոն մղոն հեռու
է արեւէն :

Եւ 30 տարի է ասոր մէկ
տարին , և այսչափ ժամանակ
միանգամ արեւին բոլորախքը
իր բոլորակ շրջանակին վրայ
ընթանալով իր տարեկան շը-
ջանը կկատարէ :

Եւ իր օրը 10 ժամ է , որ
անգամ մի իր առանցքին վրայ
դառնալով , օրական ընթացքը
կկատարէ :

Եօթը լուսին ունի այս զարե-

մանայի մոլորակը , որ ասը-
րեր ժամանակաւ կը դառնան
իր բոլորախքը :

Եւ այս եօթն լուսիններով
երեւակին գիշերները շատ
զուարճայի և լուսաւոր ըլլա-
լը հաւանական է :

ՀԵՐՇԵԼ

Հերշել . մեծասաներորդ
մոլորակ , որ մեր վերը բաժն
մոլորակներէն աւելի շատ հե-
ռու է արեւէն :

Իր հեռաւորութիւնը արե-
ւէն 1800 միլիոն մղոն է , և
մեր երկրագունդին հեռաւո-
րութենէն 19 անգամ աւելի
հեռու է արեւէն :

Այս հեռաւոր մոլորակին
մէկ տարին $9\frac{1}{4}$ տարի է , որ
այսքան ժամանակ իր բոլորակ
շրջանակին վրայէն անգամ մի

արեւին բոլորտիքը գառնա-
լով իր տարեկան շրջանը կը
կատարէ : ըսել է որ , անոր
մէկ տարին , մեր 84 տարին է :

Եւ իր առանցքին (3) վրայ
գառնալով , իր օրուանը ելկա-
բութիւնը գեռ գիացուած չէ :

Հերշելին տրամագիծը 33,000
մղոն է , և այս մեր երկրա-
դրնդէն 43 անգամ մեծ է :

Հերշելը իր բոլորտիքը պը-
տտող վեց լուսին ունի , ու
րոց վրայ քիչ բան գիացուած
է , վասն զի շատ հեռու է մե-
նէ :

ԼՈՒՍԻՆ

Ինչպէս վերը իրենց կար-
գին մէջ բսինք , թէ Հրատը
չորս լուսին ունի :

Լուսնիմազն ալ չորս լուսին
ունի :

Երեւակը եօթն լուսին ու-
նի : Հերշելը վեց լուսին ու-
նի , որ ասոնք իրենց մոլո-
րակաց բոլորտիքը կգառնան :

Ասոնց պէս մեր երկրա-
գառնդն ալ ունի մէկ լուսին ,
որ երկրիս արբանեակն է , և
երկրին բոլորտիքը կգառնայ ,
զոր միշտ կաեսնամք , և ա-
նոր գեղեցիկ և զուարճալի
տեսքը կվայելիմք :

Որ 240 հազար մղոն (10)
հեռի է երկրէս :

Եւ 29 օր , 12 ժամ , 44
նախնական բոպէ , և 3 երկ-
րորդական բոպէ ժամանակի
մէջ երկրիս բոլորտիքը գառ-
նալով , իր ամօրեայ ընթաց-
քը կկատարէ :

Եւ այսքան ժամանակի մի-
ջոց իր առանցքին (3) վրայ
մէկ անգամ կգառնայ :

Լուսինը ինքը իրմէ լոյս

չունի , իր լոյսը արեւէն կառնու , և մեզի կուտայ :

Էռեսնին տրամագիծը 2000 մղոն է :

Աստեղագէտք լուսնի վրայ եղած լուսափայլ տեղերը , անոր բարձր տեղերը և լեռները ըլլալը կկարծեն , և սեւորակ և մութ տեղերը՝ անոր ձորերը և խորունկ տեղերն է կրսեն :



Նախընթաց յօդուածին մէջ աստեղաբաշխութեան վերաբերեալ մէկ քանի դժուարիմաց քառերուն յացատրութիւնը կդաժին շարի դիւրիմաց ըլլալու նամար կարեւոր կը համարուի իրենց թուանշանաւոր.

ԳՈՒՆՏ

1 Այն իրը , որ կլոր է , թէ մեծ , թէ փոքր գունտ կրօփի , ինչպէս արեւը , լուսինը , երկիրս , որ կլոր է , և միշտ 360 աստիճանի կրածանի ամէն գունտ :

ԿԵԳՐՈՆ

2 Գունտին մէջ տեղը կեգրոն կրօփի , որ իր շրջանակէն հաւատար հեւտորութիւն ունի :

ԱՌԱՆՅՔ

3 Առանցքը գունտին կեղ-
տոնին մէջէն անցած ուղիղ
թելն է, որ գունտը անոր
վրայ կգտտնայ,

ԲԵԻՆՈՒ

4 Բեւեռ կըսվին առանց-
քին երկու ծայրերը, որ
պէտք է մէկ ծայրը ՚ի հիւ-
սիս հայի, և միւս ծայրը
՚ի հարաւ. ինչպէս երկրիս
բեւեռը՝ որոյ հիւսիւսային
ծայրին ճիշդ դիմացը ՚ի
ստեղծմանէ աշխարհի մին-
չեւ ցկատարած անշարժ
կեցած փայլուն աստղ մի
կայ, որ ամեն ժամանակ
մի և նոյն տեղը կառնամք.
Հորիզոնէն 4A աստիճան
բարձրացեալ, զոր հիւսիւ-

սային բեւեռ կանուանեմք :
Ասոր ճիշդ դիմացը հարա-
ւային կողմը կայ զարձեւոյ
անշարժ աստղ մի, ընդ հո-
րիզոնաւ 4A աստիճան ՚ի
խոնորհ, մեզ անաւասանե-
լի, զոր հարաւային բեւեռ
կանուանեմք :

ՀԱՍԱՐԱԿԱԾ

5 Հասարակած կըսվի այն
դիժը, որ բովանդակ գուն-
տը արեւելքէն դէպի արեւ-
մուտք շուրջանակի պատե-
լով, երկու հաւասար մա-
սուհքի կըսանէ գունտը,
երկու բեւեռներէն հաւա-
սար հեռաւորութեամբ :

ՏՐԱՄԱԳԻԾ

6 Տրամագիծը շիտակ գիծ

մի է, որ գունտին կեդրո-
նէն մէկ կողմէն միւս կող-
մը ուղղակի կանցնի, ու-
րով մէկ բոլորակ իրի մը
մեծութիւնը կիմացուի:

ՇՐՋԱՊԱՏ

7 Շրջապատը գունտին վը-
րայ բոլորտիրքը քաշուած
բոլորակ զիծն է. որ գուն-
տը հաւասարապէս երկու
կրճածանէ, որ տրամագի-
ծէն երեք անգամիւ չափ
մեծ է:

ՇՐՋԱՆԱԿ

8 Շրջանակ կրճիւ այն բո-
լորակ զիծը, որոյ վրայէն
կերթայ մոլորակը, արեւին
բոլորտիրքը շրջելով, որոյ

մէկ անգամ շրջանին տարի
կրճիւ:

ՄԻԼԻՈՆ

9 Յայտնի է. հազար ան-
գամ հազար ըսել է:

ՄՂՈՆ

10 Չափ միոյ մզոնի սկա-
նի ՚ի չորս գարեհատէ ընդ
երկայն ձգեալ:

4 Գարեհատ է մի մատն.

4 Մասն է մի ուղուկ.

16 Ուղուկն է մի սար.

4 Ոսն է մի կանգուն.

3 1/2 կանգուն է մի քայլ.

125 Քայլ երկրաչափական
է մի ասպարէզ

8 Ասպարէզ, որ է 320

հազար գարի, է մի
մզոն. որ սկսաւ ՚ի
չորս գարեհատէ:



ՏԱՃԿԱՍՏԱՆ

Ի ՍԱՀՄԱՆՈՒԹՅԱՆ

Կ Ա Ս Յ Ս Ի Ռ Ի Ք Ի Ն

1500 Թուականին Օսմանեան թագաւորութիւնն սկսաւ ի Սուլթան Օսմանէ :

1555 Թուականին Կ. Պօլսոյ առմամբ Եւրոպական տէրութեանց կարգն անցաւ :

1538 Թուականէն ի վեր Օսմանեան գահակալներն Կոյսր կոչուիլ սկսան :

Կոյսր Սուլթան Ապարիւշ Համիտ խան :

Մենայ 1842 սեպտեմբեր 10 Տաճկաց 1708 շապան 17 :

Գահակալէ 1876 սպտա. 18 Տաճկաց 1797 շապան 17 :

Գահաժառանգ . Մէհմէտ Բէշաս էֆէնտի :

Մենայ 1844 հոկտեմբեր 28 Տաճկաց 177 . շէվրալ 71 :

ՄԷՃԻՏԵԱՆ ԱՐԲԱՅՆՁՈՒՆՔ

Սուլթան Մուրատ խան ծն 1840

Ֆաթիմէ սուլթան » 1840

Բէֆրէ սուլթան » 1842

Ճէմիլէ սուլթան » 1845

Մէհմէտ Բէշաս էֆ. » 1844

Ահմէտ Բէմալէտին էֆ. » 1847

Պէհմէ սուլթան » 1848

Նուսրէտաին էֆէնտի » 1851

Սէնիհէ սուլթան » 1851

Յէհիմէ սուլթան » 1855

Շէհիմէ սուլթան » 1855

- Սէլիմ էֆէնտի >> 1860
- Վահտէտարին էֆէնտի >> 1860

ԱԶԻԶԵԱՆ ԱՐՔԱՅԱԶՈՒՆՔ

- Եուսուֆ Իզդէտարին էֆ. 1857
- Սալիհէ սուլթան >> 1862
- Մահմուտ ձէլալէտարին >> 1862
- Էմինէ սուլթան >> 1868
- Ապտ-իւլ-Մէճրտ էֆ. >> 1868
- Մէհէմմէտ Շէքրէթ էֆ. >> 1870
- Փաթիմէ սուլթան >> 1874
- Մէհէմմէտ Սէյֆէտարին >> 1874

ԲԱՐՁՐԱՍՏԻՃԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՔ

Սաֆֆէթ փաշայ Մեծ Եպարդոս եւ միանգամայն պաշտօնեայ Արտաքին գործոց Խաբէճէյէ :

Մօլլա պէյ Կրօնապետ Շէյխ-է-Էլ-Էլ-Մաճ :

Հաճի Պէսիմ փաշայ Մովային գործոց պաշտօնեայ . Գաթրան փաշա :

Մուստաֆա փաշայ Պատերազմական գործոց պաշտօնեայ . Սերաֆէր :

Այի փաշայ Նախագահ Պետական գործոց . Շաբաշը Կէֆէրի : Սայիտ էֆէնտի պաշտօնեայ Ներքին գործոց Տափալէյէ :

Սերվէր փաշայ պաշտօնեայ Արդարութեան գործոց Արլիէ . Ջիւհարի էֆէնտի պաշտօնեայ Գանձուն . Մալիէ :

Մէհէմմէտ Բաուֆ փաշա վեարտեսուչ Թնդանօթարանի . Թոֆհանէ :

Յովհաննէս էֆէնտի Թէճաբէր :

Ալեքսանտր Քառաթօտօրի փաշա Նաֆէյէ :

Միւնի. ֆ էֆէնտի պաշտօնեայ Հասա, ալաց կրթութեան . Մեթիֆ :

Ջիւֆարի էֆէնտի փոխանորդարար պաշտօնեայ Մաքսատան . Ահմեթիտ :

Հալիմի էֆէնտի պաշտօնեայ
Կայուածոց. էֆէնէ :

Մէհէմմէտ փաշա պաշտօնեայ
Ռատրիկանութեան Զապէ :

Բաուֆ պէյ խորհրդականի
Եղարդոսի . Միւսէլիար :

Մուստաֆայ էֆէնտի Թէֆ-
տէրնանէ Նուշէ :

Բէչիտ փաշայ Քաղաքասկետ
Շէնիէ Էֆէնէ :

Պետրոս էֆէնտի Տեսուչ ան-
տառաց եւ հանքաց :

—

Հայսպի պաշտօնատարք Օսմանեան
Տէրութեան ի Կ. Պոլիս

Սարգիս պէյ Պալեան , Ար-
քունի ճարտարասկետ :

Առաքել պէյ Տատեան , Ար-
քունի փառօղասկետ :

Գրիգոր պէյ Տատեան , Ար-
քունի փառօղասկետ :

Վահան էֆ. Խորհրդական
արդարութեան դործոց պաշտօ-
նէի :

Օտեան էֆ. խորհրդական
հասարակաց շինութեան պաշ-
տօնէի :

Յովհաննէս էֆ. Սագրղեան
խորհրդական հասարակաց կըր-
թութեան պաշտօնէի :

Անդամք Պետական խորհրդոց

Մինրան պէյ Տիւղեան
Սարգիս էֆ. Աղաբէկեան
Յովհաննէս էֆ. Նուրեան

Անդամք զսնազան ժողովոց
արդարութեան ատենի

Կարասկետ էֆ. Շահպազեան
անդամ վերաքննիչ ժողովոյ ,
Վարդան պէյ Յովսէփեան ,
Թովմաս էֆ. Խորպասանճեան :

Պողոս էֆ. Շաշեան :
 Յովհաննէս էֆ. Սուրէնեան ,
 Նախագահ Գ. Ժողովոյ :
 Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան ,
 Նախագահ Դ. Ժողովոյ :
 Կոտան էֆ. անդամ Գ. Ժո-
 ղովոյ :
 Թադւոր էֆ. Համամճեան ,
 անդամ Ա. Ժողովոյ :
 Ստեփան էֆ. Գարագաշեան
 քանչէլէր :

Ի Պաշտօնատան արտաքին գործոց

Սարգիս էֆ. Համամճեան²
 Ընդհ. Քարտուղար , արտաքին
 գործոց պաշտօնատան :
 Նշան էֆ. Սեֆէրեան :
 Սողոմոն էֆ. Հիւնքեարպէ-
 յէնեան :
 Սէֆէր էֆ. Սէֆէրեան :
 Նշան էֆ. Մարգարեան :
 Տիրան պէյ Տատեան :

Միքայէլ էֆ. Կիլիսայեան :
 Մկրտիչ էֆ. Նորիկեան :
 Գրիգոր էֆ. Կնտաղեան ,
 Ռուբէն էֆ. Գարագաշեան :
 Նշան էֆ. ձիվանեան :
 Տանիկ էֆ. Եաղըճեան :
 Գաբրիէլ էֆ. Նորատունի-
 եան :
 Սննիկ էֆ. Մինէճեան :

Սրտաքին գործոց Պաշտօնատան
 Կիւան

Իլիաս էֆ. Չայեան , Կիւա-
 նապետ :
 Միհրդատ էֆ. Պապայեան
 օգնական Կիւանապետի :
 Տիրան էֆ. Աշնանեան , Ա.
 Արձանագրիչ :
 Սարգիս էֆ. Պալեան , Բ.
 Արձանագրիչ :
 Պեարօս էֆ. Պէրօլէրեան :

Տափուտ էֆ.

Հետադրակ մն սենեակ

Խաչիկ էֆ. Օտեան Տեսուչ :

Սիմօն էֆ. Զայեան Օգնական :

Արտաքին գործոց Հաշուակար թեան տեսչութեան

Գրիգոր էֆ. Խարեան Համարակալ :

Խաչիկ էֆ. Փախաղեան Օգնական :

Արտաքին գործոց Գատական վերատեսչութեան

Սահակ Ապրո էֆ. վերատեսչ (քեթիկ էֆէնախ) :

Սահակ էֆ. Կալիպակեան :

Նազար էֆ. օգնական Արտաքին գործոց փաստաբանութեան սենեակին :

Թարգմանութեան գրասենեակ

Յակոբ էֆ. Տիվիթեան անդամ :

Գասպար էֆ. Թօքաթլըեան :

Տղապրութեան վերատեսչութեան

Պօղոս էֆ. Պառնասեան օգնական վերատեսչի :

ԵՔԱՆՈՒՆՔ ԵԿԵՂԵՅԱԿԱՆԱՅ

ԿԱԹՈՂՐԻԿՈՍԱԿԱՆ

ՎԵՀԱՇՆՈՐՀ Կաթողիկոս.—
Տէր Հայրապետ Կ՛հ Ասաուած-
րնաիր Հօվուապետ.—Առաքե-
լաշնորհ Սրբազնապետ.—Հո-
ղեւոր Տէր.—ՎԵՆ Սրբազնու-
թիւն :

ՄԱՍՆԱԻՈՐ ԿԱԹՈՂՐԻԿՈՍԱՅ

Սրպէս են Սոյ եւ Ազթամարայ :

ԵՐԱՆԱՇՆՈՐՀ Կաթողիկոս.—
Սրբազնագոյն Տէր.—Երեւնաշը-
նորհ Սրբազնութիւն :

ՊԱՏՐԻԱՐԲԱԿԱՆ

ԲԱՐՁՐԱՇՆՈՐՀ Պատրիարք.—
Սրբազան Տէր Կ՛հ բարձրաշը-
նորհ Սրբազնութիւն.—Բարձր
Սրբազնութիւն :

ՀՐԱԺԱՐԵԱԼ ՊԱՏՐԻԱՐԲԱԿԱՆ

ԵՒ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ

ՊԵՐՃԱՇՆՈՐՀ Արք եպիսկո-
պոս.—Սրբազան աէր Կ՛հ Արի-
աշնորհ Սրբազան.—Յրհի Սըր-
բազնութիւն :

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ

ԳԵՐԱՇՆՈՐՀ եպիսկոպոս.—
Հայր Սրբազան.— Սրբազնու-
թիւն :

ՎԱՐԳԱՊԵՏԱԿԱՆ

ՀՈԳԵՇՆՈՐՀ Վարդապետ.—
Հայր Սուրբ.— Սրբազնութիւն :

ԲԱՀԱՆԱՅԱԿԱՆ

ՀԱՅՐԱՇՆՈՐՀ Քահանայ.—
Տէր Հայր Կ՛հ Տիրաշնորհ Հայր.
— Հայրութիւն :

ՍՍՐԿԱՒԱԳԱԿԱՆ

ԲԱՐԵՇՆՈՐՀ Սարկաւաղ . —
Տիրացու Եղբայր . — Եղբայրու-
թիւն :



ՇՔԱՆՈՒՆԻՔ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆԱՅ

ԹԱԳԱԻՈՐԱԿԱՆ

ՎԵՀԱՓԱՌ Կայսր Կոմս Արքայ
— Օգոստոսական Տէր . — Վեհա-
փառութիւն :

ԻՇԽԱՆԱԿԱՆ

ՎԵՀԱԶՈՒՆ Իշխան . — Վեհա-
զուն Տէր . — Վեհազնութիւն :

ԵՊԱՐՔՈՍԱԿԱՆ

ԲԱՐՁՐԱՊԱՏԻ Եպարզոս Կոմս
Փոխարքայ . — Բարձրապատիւ
Տէր . — Բարձրութիւն :

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ

ՎԱԵՄԱՊԱՏԻ նախարար . —

ՎՍԵՏԱՊԱՏԻ Տէր . — Վսեմու-
թիւն :

ԱՒԱԳԱԿԱՆ

ՄԵՄԱՊԱՏԻ Փաշայ . — Պէյ
էֆէնդէ . — Մեծապատուութիւն :

ՀԱՍՍՐԱԿ

ՅԱՐԳԱՊԱՏԻ Պարոն . — Յար-
զութիւն :



ՇՔԱՆՈՒՆԻՔ ԻԳԱԿԱՆ ՍԵՌԻ

ԴՇԽՈՅԱԿԱՆ

ՎԵՀԱՓԱՌ Կայսրուհի Կոմս-
զուհի . — Ծիրանափառ Դշխոյ :
— Վեհափայլ Տիկին . — Շնոր-
հապանձ Վեհափառութիւն :

ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՈՅ

ՎԵՀԱԶՈՒՆ Իշխանուհի . —
Վեհազուն Տիկին . — Շնորհա-
շուք Վեհազնութիւն :

ԵՊԱՐԳՈՒ ՀԻՈՅ

ԲԱՐՁՐԱՇՈՒՔ Եպարքուհի —
Բարձրաշուք Տիկին. — Շնորհա-
շուք Բարձրութիւն :

ՆԱՍԱՐԱՐՈՒ ՀԻՈՅ

ՎԱՍԵՄԱՇՈՒՔ Նախարարու-
հի . — Վսեմափայլ Տիկին. — Շը-
նորհափայլ Վսեմութիւն :

ԱԻԱԳՈՒ ՀԻՈՅ

ԱԶՆՈՒԱՇՈՒՔ Տիկին. — Շը-
նորհափայլ Ազնուութիւն :

ՕՐԻՈՐԿԱՅ Ազնուափայլ Տի-
րուհի Կամ Օրիորդ Շնորհափայլ
— Նազելութիւն :

ՀԱՍԱՐԱԿ

ՀԱՄԵՏՏԱՓԱՅԼ Տիկին. — Ազ-
նուութիւն :

ՕՐԻՈՐԿԱՅ Համետափայլ Օ-
րիորդ . — Նազելութիւն :

Քիւ մարդկան ընդ ամենայն երես
երկրի , ըստ արդի վիճակագրաց

Եւրոպա	302,250,000
Ասիա	798,400,000
Ամերիկէ	202,050,000
Ամերիկա	83,000,000
Ովկիանոս	4,700,000
<hr/>	
Գումար	1,392,400,000

ԿՐՕՆՔ

Քրիտասնեայ	303,500,000
Կռապաշտ	988,450,400
Մահճտաական	96,450,000
Հրէայ	4,000,000
<hr/>	
Գումար	1,392,400,000

ԹԻՒ ՀԱՅՈՑ

Ընդ իշխանութեանը

Թուրքիոյ	2,500,000
Ռուսաց	4,900,000
Անգղիոյ	450,000
Պարսկաց	34,000
Աւստրիոյ	14,600
Ռումանիոյ	8,400
Եգիպտոսի	8,000
Այլուր	120,000
Գումար	4,735,000

Յորոց 70,000 պապական
15,000 բողոքական

Արժէք դրամից գանադան աղւոյ

	Տր.	Ար.	Ըր.	Տր.
Օսմ. լիբա	22	17	100	
Անգղ. ոսկի	25	20	140	
Աւստր. ֆիօրին	2	46	44	14
Գաղ. ոսկի	20		86	34
» ֆրանկ	4		4	13
Գերմ. թալէռ	3	70	16	4
Հոլանտ. ֆիլդ.	2	10	9	7
Միաց. նկ. տօլար	5	15	22	16
Յուն. տրազմին		89	3	36
Շուէտի թալէռ	5	67	24	22
Պրսից թուման	14	60	48	29
Ռուս. ռուպլի	4		17	14
Սպան. բիսաւոր	5	49	22	33
» ոսէ		68	2	36
Տնմ. ուիքստլէռ	2	83	13	6
Փորթու. միլլէյ	5	54	30	27

ԵՕԹՆԵՐԵԱԿԻՔ

— Գ —	Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Զ	Յ
ԵՎԵ	ԲԶ	ԳԶ	ԳԶ	ԵԶ	ՈՒՐ	ՉՔ	ԿԻՐ
ՎԵԿ	ԵԶ	ՈՒՐ	ՉՔ	ԿԻՐ	ԲԶ	ԳԶ	ԳԶ
ՎԵԿ	ԵԶ	ՈՒՐ	ՉՔ	ԿԻՐ	ԲԶ	ԳԶ	ԳԶ
— ԴԵ —	ԿԻՐ	ԲԶ	ԳԶ	ԳԶ	ԵԶ	ՈՒՐ	ՉՔ
ԵՎԵ	ԳԶ	ԳԶ	ԵԶ	ՈՒՐ	ՉՔ	ԿԻՐ	ԲԶ
ԵՎԵ	ՈՒՐ	ՉՔ	ԿԻՐ	ԲԶ	ԳԶ	ԳԶ	ԵԶ
ԵՎԵ	ԿԻՐ	ԲԶ	ԳԶ	ԳԶ	ԵԶ	ՈՒՐ	ՉՔ
ՎԵԿ	ԳԶ	ԵԶ	ՈՒՐ	ՉՔ	ԿԻՐ	ԲԶ	ԳԶ
— ԵԿ —	ՉՔ	ԿԻՐ	ԲԶ	ԳԶ	ԳԶ	ԵԶ	ՈՒՐ
ԵՎԵ	ԲԶ	ԳԶ	ԳԶ	ԵԶ	ՈՒՐ	ՉՔ	ԿԻՐ
ԵՎԵ	ԵԶ	ՈՒՐ	ՉՔ	ԿԻՐ	ԲԶ	ԳԶ	ԳԶ
ԵՎԵ	ՉՔ	ԿԻՐ	ԲԶ	ԳԶ	ԳԶ	ԵԶ	ՈՒՐ

Ապագայ հազարաւոր տարիներու ամսամուտի օրերը սոյն

աղիւսակաւ դիւրաւ կիմացուի: Ինչպէս սովորութիւն է իւրաքանչիւր տարւոյն Եօթներեակը օրացոյցներու երրորդ երեսի ճակատը դնել, ինչպէս այս տարուան Եօթներեակը (Ա) Ըլլալով դրուեր է, որ առաջին գաւազանի մէջ վերուստ ի վայր երկուսասան ամսոց ամսամուտի օրերը կարգաւ կերելայ: ասոր պէս իմանալու է միւս բոլոր տարիները:

Բայց սա գիտնալու է, որ նախանջ տարին, թէ տարեգիրքը և թէ Եօթներեակը կըրկին են, որոց առաջինը կը գործածուի յունուար և վերջինը վար աւիտը, իսկ երկրորդը մարտէն սկսեալ մինչև ի վերջ տարւոյն:

ՅՈՒՅԱԿ

ԱԶԳ. ԸՆԳՀԱՆՈՒՐ ՎԱՆՕՐԷԻՅ

ՈՐ Ի ԹԵՒԻՐԳԻԱ

Երուսաղեմ

Արց. Յակոբեանց

Ս. Հրեշտակապետ

Ս. Փրկիչ

Յէթլէհէմու

Յոպպէի

Ռէմլու

Մակարու (Ի Կիպրոս կղզի)

Արմաշ

Չարխափան Ս. Աստուածածին

Երզնկայ

Կայիափոսի Ս. Յակոբ

Մթաւորի Ս. Կարապետ

Շողակաթ Ս. Աստուածածին

Ս. Գէորգ

Ս. Նուսաւ որիչ

Ս. Կիրակոս

Ս. Նիկողայոս

Ս. Չարչարանաց

Ս. Պողոս Պետրոս

Տիրանաչէն

Ակն

Ս. Փրկիչ

Բաբերդ

Ս. Քրիստափոր

Բայու

Վաղցրահայեաց Ս. Աստուածածին

Ս. Խաչ

Գաղատիա

Ս. Աստուածածին

Եղեսիա

Ս. Սարգիս

Բաղիչ

Ամրատու

Աւեխու Ս. Աստուածածին

Գումոց Ս. Աստուածածին
 Խնդրակատար Ս. Աստուածածին
 Մաճկոնից
 Պօռայ Նարեկու
 Ս. Թովմայ առաքեալ
 Եղոկիա
 Ս. Յովակիմ Աննա
 Ս. Յովհանն Ոսկերեբրան
 Ս. Նշան
 Թերան
 Ս. Դաւիթ
 Ս. Թորոս
 Թամգարա
 Ս. Գէորգ
 Խարդերդ
 Ապալմսեհ Ս. Աստուածածին
 Դուլէի Ս. Գէորգ
 Դադէմու
 Սարսորու
 Կարին
 Ս. Լուսաւորիչ

Ս. Խաչ
 Խնուս
 Մժնկերտու Ս. Կարապետ
 Կեմախ
 Սէփիոյ
 Բասկն
 Ս. Աստուածածին Կարմիր վանք
 Եսպեր
 Ս. Յովհաննէս
 Կիւմիւշիանկ
 Ս. Նշան
 Ս. Փրկիչ
 Հասան քալե
 Ս. Աստուածածին
 Կարս
 Խոչայ վանք
 Կեսարիա
 Ս. Աստուածածին
 Ս. Դանիէլ

Ս. Կարապետ

Ս. Սարգիս

Կիլիկիա

Սոյ վանք, որ կաթուղիկոսարան

Ս. Բաբայ

Ս. Գէորգ

Մանգրլիս

Ս. Թորոս

Տիվրիկ

Ս. Լուսաւորիչ

Ֆրնուգ

Ս. Յակոբ

Տերեւտէ

Ս. Յակոբ

Հաճրն

Ս. Յակոբ Մծբնայ Հայրապետ

Չէրունց

Ս. Փրկիչ եւ Ս. Աստուածածին

Մարգուան

Չարխարան Ս. Աստուածածին

Մուշ

Աղբարիկ

Իննակնեայ Ս. Կարապետ

Մատնայ

Ս. Թարգմանչաց

Ս. Յովհաննէս Աւետարանիչ

Պուլանքլիս

Կոփայ Ս. Դանիէլ

Շաղին Գարանիւար

Երկոտասան Առաքեալ

Կարմրաւոր Ս. Խաչ

Չարսանձազ

Հալեւորի վանք

Չնքուշ

Սիրահայեաց Ս. Աստուածածին

Պալազիտ

Երեք խորան Ս. Յովհաննէս

Սերաստիա

Սնապատ վանք

Ս. Հրեշտակապետ

Ս. Նշան

Սղերդ

Ս. Կանանոս

Վաճ

Աղթամարայ վանք (Կաթուղի-
կոսարան)

Ալրու Ս. Աստուածածին

Ակնդաշտայ վանք

Ապարանից Ս. Խաչ

Արագանց վանք

Ամենափրկչի վանք

Եդեձորու Ս. Աստուածածին

Երերնայ Ս. Սահակ

Էջմիածին վանք

Լիմ անապատ

Լուսապտուղ Ս Սահակ

Խնձորուտ Սբ. Գէորգ

Խլու վանք

Կարմրկայ Ս. Գէորգ

Կարմրաւոր Ս. Աստուածածին

Կոնկու վանք

Կտուց անապատ

Հողուց վանք

Մեծոփայ վանք

Մատղայ վանք

Մրորոսայ Ս. Թովմայ առաքեալ

Յուսկան որդի

Նարեկայ վանք

Չիրինից վանք

Չառոյ Ս. Ստեփաննոս

Շիտան Ս. Աստուածածին

Պատրկայ Ս. Նշան

Սմբատաշէն Ս. Աստուածածին

Սորիայ Ս. Կարապետ

Սպիտակ վանք

Ս. Աստուածածին

Ս. Աստուածածին ('ի Կեցան)

Ս. Աստուածածին ('ի Կոմս)

Ս. Աստուածածին ('ի Շատախ)

Ս. Աստուածածին ('ի Սպարկերտ)

Ս. Բարթուղիմէոս առ սքեալ

Ս. Գրիգոր
 Ս. Թովմայ
 Ս. Խաչ
 Ս. Խաչ (Տոսի)
 Ս. Կիրակոս
 Ս. Մինաս
 Ս. Յակոբ
 Սքանչելագործ Ս. Նշան
 Սրուխայ վանք
 Սքանչելագործ Ս. Յարութիւն
 Սարի Ս. Գէորգ
 Սպրկանից Ս. Կարապետ
 Վարազայ Ս. Նշան
 Փութկայ վանք
 Քալէֆու վանք

Հիգան

Բարեձորայ վանք
 Գամաղիէի վանք
 Ս. Աստուածածին
 Ս. Խաչ

Հայոց ճոր

Անգղայ վանք

Երեմերու Ս. Աստուածածին
 Ընծայից Ս. Աստուածածին
 Ս. Աբրահամ
 Գնաբերու վանք

Տիգրանակերտ

Այնի Իսլէխի վանք
 Բարձրանայեաց Ս. Աստուածա-
 ծին (Սրղն)
 Մակարայեցւոց վանք
 Տրապիզոն

Ամենափրկիչ
 Փետաղարձի վանք
 Ս. Փրկիչ

Քեմալա

Աւագ վանք
 Խնն սրբոց վանք
 Սեպուհ, Ս. Լուսաւորչայ վանք
 Սերովբէից վանք
 Ս. Նշան

Քոլի

Ս. Աստուածածին

Ս. Կարապետ

Ս. Կիրակոս

Թեքման

Շողանայ վանք

Այսքան հաջիւր վաթսունի
 չափ ազգային վանորայք ազ-
 ցային ստացուածոց մէջ առա-
 ջին եւ ամենէն մեծ տեղը կը
 բռնեն, որոց եթէ հսկողութեան
 տակ ազգիս բաղձանացը համե-
 մատ պէտք եւ շամ խնամքը տար-
 ուին, եւ Սահմանադրութեան
 պահանջման համաձայն հետզհե-
 տէ բարեկարգութեան վերածին,
 ազգիս բարելաւութեան եւ յա-
 ռաջադիմութեան, եւ ուսմանց
 զարգացման հսկայաքայլ մեծ օ-
 գուտ կգործեն ներկայ ժամա-
 նակիս մէջ, որում շատ պէտք
 ունիմք

ԾՆՈՒՆԴ ԵՒ ՄԿԻՏՈՒԹԻՒՆ



ՀՐԱՆՆԻՔ

ՎՄԻՃԱՆ

ԱՅՆ, ԵՒ ԱՅՆ, ԳԵՊԲ

ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Պարզ Սրացոյց.

Ազգային հոգեւոր զուխ եւ
Ընդհանուր ժողով.

Ազգային Վարչութիւն Կրօնա-
կան եւ Քաղաքական ժողովր.

Ազգային գանազան ժողովր,
Խորհուրդր, Հոգաբարձութիւնր
եւ Դիւանր.

Արեգական, լուսնի եւ ծանուց-
եալ մոլորակաց վրայօր մէկ
բանի համառօտ տեղեկութիւն

Աստեղաբաշխութեան վերա-
բերեալ բանի մը բառերու
բացատրութիւն.

Յուշակ ազգ. ընդհ. վանօրէից.

Սկիզբն Օսմ. տէրութեան.

Օսմ. Կայսր եւ Կայսերագունր.

Քարձ. Նախարարք Տէրութեան.

Հայազգի պշտնտրր. Ի Բ. Դ. ուն

Թիւ ազգիս Հայոց.

Թիւ մարդկան ընդ ամենայն
երես

Աղիւս

սամ

Արժէք

2 (059)

6-79

5087

2013

« Ազգային գրադարան



NL0033466

[Handwritten signature]

